

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı

Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı

ÖĞRETMENLERİN, ÖĞRENCİLERİN VE İDARECİLERİN
ÖĞRENCİ-ÖĞRETMEN DESTEK SİSTEMİNİN
KULLANIMI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Rıdvan DEMİR

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2025

ÖĞRETMENLERİN, ÖĞRENCİLERİN VE İDARECİLERİN ÖĞRENCİ-ÖĞRETMEN
DESTEK SİSTEMİNİN KULLANIMI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

RİDVAN DEMİR

2025

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı

Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı

ÖĞRETMENLERİN, ÖĞRENCİLERİN VE İDARECİLERİN ÖĞRENCİ-
ÖĞRETMEN DESTEK SİSTEMİNİN KULLANIMI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

OPINIONS OF TEACHERS, STUDENTS AND ADMINISTRATORS ON THE
USE OF STUDENT/TEACHER SUPPORT SYSTEM

Rıdvan DEMİR

Doç. Dr. Hasan BAKIRCI

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2025

ONAY SAYFASI

Rıdvan DEMİR tarafından, Doç. Dr. Hasan BAKIRCI danışmanlığında hazırlanan “Öğretmenlerin öğrencilerin ve idarecilerin öğrenci öğretmen destek sisteminin kullanımı hakkındaki görüşleri” başlıklı bu çalışma, 27/12/2024 tarihinde Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun 06/12/2024 tarihli ve 2024/55-12 sayılı kararı ile Prof. Dr. Yılmaz KARA Başkanlığında, Doç. Dr. Hasan BAKIRCI ve Prof. Dr. Hüseyin ARTUN Jüri Üyeliğinde oluşturulan Tez Savunma Jürisi huzurunda savunularak Jüri tarafından Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin ilgili hükümleri kapsamında **Yüksek Lisans** tezi olarak kabul edilmiştir.

UYGUNDUR

Prof. Dr. Fuat TANHAN

Enstitü Müdürü

Öz

Dünya ülkeleri özellikle de gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler 20. yüzyıldan itibaren fiziki gelişime değil de ülkenin eğitim, sosyal ve kültürel gelişimine daha çok önem vermeye başlamışlardır. Sosyal ve kültürel gelişimin temelinde eğitimin daha büyük bir rol aldığı bilinmektedir. Dünya ülkeleri önemli bir role sahip olan eğitimin, toplumdaki önemini artırmak için birçok yeniliklere araştırmalara ve projelere imza atmışlardır. Bu çalışmada ülkemizde 2022 yılında faaliyete geçen Öğrenci-Öğretmen Destek Sisteminin (ÖDS) öğretmen, öğrenci ve idareci görüşlerine göre değerlendirilmesi yapılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2012 yılında aktif olarak eğitim sisteminin bir parçası haline gelen Eğitim Bilişim Ağı'nın (EBA) bünyesinde ve ona paralel olarak öğrenciler için içeriği zenginleştirilmiş ÖDS'nin eğitim sistemine kazandıracağı ivme merak konusu olmuştur. Bu açıdan ÖDS'nin kullanımı ile ilgili olarak öğrenci, öğretmen ve idarecilerin görüşleri incelenerek teknolojik çalışmaların eğitim sistemini nasıl etkileyeceği hakkında bilgiler elde edilmiştir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışmada öğretmenlerin, öğrencilerin ve idarecilerin ÖDS'nin kullanımı hakkındaki görüşleri olgusu detaylı bir şekilde incelenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda çalışmanın katılımcıları; 10 öğretmen, 10 öğrenci ve 5 idareciden oluşmaktadır. Katılımcılar, amaçlı örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Verilerin analizinde ise içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada sonuç olarak öğretmenlerin, öğrencilerin ve idarecilerin ÖDS'nin öğrenci başarısına olumlu yönde katkı sağladığını ve öğrenci ödevlendirme sorumluluğunu daha iyi takip etmeye yardımcı olduğunu vurgulamışlardır. Bunun yanı sıra ekrana maruz kalma sonucunda bazı sağlık problemlerine de dikkat çekmişlerdir. Bu araştırmanın, içerik analizi yapılarak daha sonra teknolojik yeniliklerin eğitim sistemi üzerindeki etkisi ile ilgili çalışmalara ışık tutacağı öngörülmektedir.

Anahtar sözcükler: öğretmen, öğrenci, idareci, öğrenci-öğretmen destek sistemi, eğitim bilişim ağı.

Abstract

World countries, especially developed and developing countries, have started to give more importance to the educational, social and cultural development of the country rather than physical development since the 20th century. It is known that education plays a greater role in the basis of social and cultural development. Countries around the world have undertaken many innovations, research and projects to increase the importance of education, which has an important role in society. In this study, the Student-Teacher Support System (STSS), which became operational in our country in 2022, was evaluated according to the opinions of teachers, students and administrators. It has been a matter of curiosity that the momentum that STSS, whose content has been enriched for students, will bring to the education system within and in parallel with the Education Information Network (EIN), which became an active part of the education system by the Ministry of National Education in 2012, has been a matter of curiosity. In this respect, the opinions of students, teachers and administrators regarding the use of STSS were examined and information was obtained about how technological studies would affect the education system. In this study, phenomenology pattern, one of the qualitative research methods, was used. In this study, the opinions of teachers, students and administrators about the use of STSS were tried to be examined in detail. In this context, the participants of the study consist of 10 teachers, 10 students and 5 administrators. Participants were identified through criterion sampling. Semi-structured interview technique was used as a data collection tool in the research. Content analysis method was used to analyze the data. As a result of the research, teachers, students and administrators emphasized that STSS contributes positively to student success and helps them better follow the responsibility of assigning student homework. In addition, they also drew attention to some health problems as a result of exposure to screens. It is anticipated that this research will shed light on studies on the impact of technological innovations on the education system by conducting content analysis.

Keywords: teacher, student, administrator, student/teacher support system, educational information network.

Teşekkür

Bu araştırmanın gerçekleşmesinde bilimsel, eleştirel ve sorgulayıcı bakış açısıyla rehberlik eden ve daima samimi yaklaşımlarıyla yanımda hissettiğim kıymetli danışman hocam Doç. Dr. Hasan BAKIRCI'ya çok teşekkür ederim.

Yüksek lisans eğitimimde her zaman güler yüzlülüğünü eksik etmeyen bana destek olan, yol gösteren saygıdeğer hocam Prof. Dr. Hüseyin ARTUN'a çok teşekkür ediyorum.

Değerli vakitlerini ayırarak, tez savunmasında beni dinleyen ve yeni çalışmalara ışık tutabilecek öneri ve yorumlarından dolayı Prof. Dr. Yılmaz KARA hocamıza çok teşekkür ederim.

Bu tezi yazmamda beni cesaretlendiren, yapabileceğime inanan, güvenini her daim hissettiren ve tezi hazırlarken desteğini esirgemeyen değerli dostum Uzm. Öğrt. Mücahit DAŞTAN'a teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Beni hayatım boyunca destekleyen ve yolumu aydınlatan başta değerli babam İdris DEMİR'i rahmetle anar ve saygıdeğer anneme sağlıklı bir hayat diliyorum. Sevgili eşimin unutulmaz yardımları için kendisine çok çok teşekkür ediyorum.

İçindekiler

Öz.....	i
Abstract.....	ii
Teşekkür.....	iii
İçindekiler.....	iv
Bölüm 1 Giriş.....	1
Problem durumu.....	1
Araştırmanın Önemi.....	4
Sınırlılıklar	7
Tanımlar	7
Bölüm 2 Araştırmanın Kuramsal Temeli ve İlgili Araştırmalar.....	10
Eğitim ve Öğretim Teknolojisi.....	10
Uzaktan Eğitim	11
Öğrenci/Öğretmen Destek Sistemi (ÖDS).....	13
ÖDS İle İlgili Araştırmalar	19
Bölüm 3 Yöntem.....	27
Araştırmanın Modeli	27
Katılımcılar	27
Araştırmanın Geçerliliğine ve Güvenirliliğine Yönelik Yapılanlar	30
Verilerin Analizi	31
Bölüm 4 Bulgular.....	31
Araştırmanın Birinci Alt Problemine Yönelik Bulgular.....	31
Araştırmanın İkinci Alt Problemine Yönelik Bulgular	35
Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine Yönelik Bulgular	41
Bölüm 5 Sonuç, Tartışma ve Öneriler.....	46

Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Tartışma.....	49
Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Tartışma	46
Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Tartışma	51
Öneriler.....	54
Kaynaklar.....	55
EK-A: Etik Beyanı.....	61

Tablolar Dizini

Tablo 1	<i>ÖDS'nin Altyapısını Oluşturan EBA İle İlgili Araştırmalar.....</i>	18
Tablo 2	<i>Katılımcı Öğretmenlerin Demografik Özellikleri.....</i>	26
Tablo 3	<i>Katılımcı Öğrencilerin Demografik Özellikleri.....</i>	27
Tablo 4	<i>Katılımcı idarecilerin demografik özellikleri.....</i>	27
Tablo 5	<i>ÖDS'nin Öğrencilerin Akademik Başarısına Katkısı Hakkında Bulgular.....</i>	31
Tablo 6	<i>ÖDS'nin Ders Etkinlikleri İle Uyumlu Olup Olmadığı Hakkında Bulgular.....</i>	32
Tablo 7	<i>ÖDS'nin Liselere Giriş Sınavı Üzerindeki Etkisi Hakkında Bulgular....</i>	33
Tablo 8	<i>ÖDS'nin içeriğinin yeterli olup olmadığına yönelik bulgular.....</i>	34
Tablo 9	<i>ÖDS'nin sıklıkla kullanıp kullanılmadığına yönelik bulgular.....</i>	35
Tablo 10	<i>ÖDS'nin Uygulanabilirliğine Yönelik Bulgular.....</i>	36
Tablo 11	<i>ÖDS'nin öğrenci başarısına katkısı hakkında bulgular.....</i>	37
Tablo12	<i>ÖDS içeriğinin ders kitaplarıyla uyumlu olması hakkında bulgular.....</i>	38
Tablo 13	<i>ÖDS'nin öğrenciyi ödevlendirme ve takip etme etkisi hakkında Bulgular.....</i>	39
Tablo 14	<i>ÖDS'nin liselere giriş sınavı üzerindeki etkisi hakkında bulgular.....</i>	40
Tablo 15	<i>ÖDS'nin Uygulanabilirliğine Yönelik Bulgular.....</i>	41
Tablo 16	<i>ÖDS'nin öğrenci başarısına katkısı hakkında bulgular.....</i>	42
Tablo 17	<i>ÖDS içeriğinin ders kitaplarıyla uyumlu olması hakkında bulgular.....</i>	43
Tablo 18	<i>ÖDS'nin öğrenciyi ödevlendirme ve takip etme etkisi hakkında Bulgular.....</i>	44
Tablo 19	<i>ÖDS'nin liselere giriş sistemi üzerindeki etkisi hakkında bulgular.....</i>	45

Simgeler ve Kısaltmalar Dizini

ÖDS: Öğrenci/Öğretmen Destek Sistemi

EBA: Eğitim Bilişim Ağı

FATİH: Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

ÖBA: Öğretmen Bilişim Ağı

LGS: Liselere Geçiş Sistemi

YEĞİTEK: Yenilik ve Eğitim Teknolojileri

Bölüm 1

Giriş

Araştırmanın bu bölümünde; problem durumu, araştırmanın amacı ve önemi, alt problemleri, araştırmanın sınırlılıkları, varsayımları ve ilgili tanımlar üzerinde durulmuştur.

Problem Durumu

Dünya ülkeleri, özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler 20. yüzyıldan itibaren fiziki gelişime değil de ülkenin eğitim, sosyal ve kültürel gelişimine daha çok önem vermeye başlamışlardır. Sosyal ve kültürel gelişimin temelinde eğitimin daha büyük bir rol aldığı bilinmektedir. Dünya ülkeleri önemli bir role sahip olan eğitimin, toplumdaki önemini artırmak için birçok yeniliklere araştırmalara ve projelere imza atmışlardır. Bu çalışmaların paralelinde 21. yüzyılda birçok bilim insanının çalışmalarıyla yapılandırmacı eğitim yaklaşımı oluşturulmuştur. Bu model birçok ülkenin eğitim sisteminde yer edinmiştir. İnsanlarda bireysel farklılıkların etkisi ile çok yönlü öğrenmenin daha kalıcı olduğu ileri sürülmüştür. İnsanların görme, duyma ve uygulama birlikteliği, öğrenen bilgilerin daha kalıcı olmasını ve diğer nesillere daha kolay aktarılmasını sağlamıştır. Kabul gören bu felsefi yaklaşım sonucu eğitimde yenilik hareketleriyle birlikte yapılandırmacı eğitim modeli çoğu ülkenin eğitim modelini oluşturmuştur. Yapılandırmacı yaklaşım, aktif öğrenme yöntemlerinden biri olarak kabul edilmektedir.

Yapılandırmacılık, öğrenme kuramı bağlamında, insanların öğrenme süreçlerini açıklamaya çalışan bir yaklaşım olarak tanımlanabilir; felsefi açıdan ise epistemoloji, yani bilgi bilimiyle ilişkili bir kavramdır (Anagün ve Duban, 2014). Yapılandırmacılığı özetleyecek olursak bu kavram, bilginin doğasını açıklamaya yönelik bir çaba olarak ele alınmaktadır. Kavramın daha derinlemesine bir analizi, öğrencilerin bilgiyi kendi deneyimleri doğrultusunda yapılandırmaları gerektiği düşüncesine dayanmaktadır. Eğitim sistemlerinde yaşanan dönüşüm, geleneksel sınıf ortamlarının yerini yenilikçi öğrenme ortamlarına bırakması, tebeşir ve kara tahta gibi geleneksel öğretim araçlarının yerini akıllı ve etkileşimli tahtaların alması ile mümkün olmaktadır (Yılmaz, 2007). Akıllı tahtaların kullanılması eğitim ve teknoloji bütünlüğünü oluşturarak öğrencilerin çok yönlü öğrenme becerilerini kazanmada rol alacaktır. Bu teknolojik gelişim aynı zamanda öğretmenlerin de

zaman tasarrufunu sağlayarak ders içi ve dışı etkili zaman yönetimini kolaylaştıracağı düşünülmektedir.

Dünyanın gelişmiş ülkelerine bakıldığında teknolojinin üst düzeyde kullanıldığı ve bu teknolojinin eğitimdeki etkinliğini artırmak için devamlı çaba gösterilmektedir. Teknolojinin gelişmesi hız kazandıkça eğitim üzerindeki etkinliği de artmaktadır. Teknolojik gelişim süreci küresel değişimleri meydana getirmekle beraber birçok ülkenin eğitimde verimi artırma, fırsat eşitliğini oluşturma, erişimde kolaylık sağlama ve kalıcı eğitim sunmayı ön plana çıkarmaktadır. Teknolojiden etkin bir şekilde yararlanılabilmesi için, öncelikle gerekli altyapının sağlanması ve teknolojiyi kullanacak bireylerin doğru bir şekilde motive edilmesi gerekmektedir (Perkins, 1985). Bu bağlamda, öğretmenlerin motivasyon düzeylerinin yüksek olması ve öz düzenleme becerilerinin güçlü olması, öğrencilerin de motive olarak etkin öğrenme ortamları oluşturmalarına ve eğitimin başarılı bir şekilde sürdürülmesine katkı sağlayacaktır (De Jesus ve Conboy, 2001). Eğitimde teknolojinin kullanımı, öğrenci ve öğretmen için faydalı sonuçlar doğurması beklenmektedir. Bilgisayar ve internet tabanlı eğitim ortamları hızla yayılmakta ve eğitimde vazgeçilmez bir unsur haline gelmektedir; bu durum, tüm öğretim kademelerinde eğitim anlayışının da dönüşmesine katkı sağlamıştır (Güldüren, Çetinkaya ve Keser, 2016; Pizarro, 2010). Birçok ülkede eğitimin güncellenmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaların sonuçları ülkemizde eğitim programlarına yansımalarının olduğu söylenebilir.

Türkiye'de gerçekleştirilen birçok proje, eğitimde önemli yenilikler getirmiştir. Bu projelerden en dikkat çeken, Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) projesidir. FATİH projesi, 2012 yılında Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından pilot olarak seçilen 17 ildeki 52 okulda başlatılmıştır. Projenin temeli, MEB 2010-2014 Stratejik Planı'nda yer alan ve "Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda bölgesel farklılıkları gidermek amacıyla 2014 yılı sonuna kadar tümünün bilişim teknolojilerinden yararlanmasını sağlamak" ifadesine dayanmaktadır. Eğitimde fırsat eşitliği yaratmak, okullardaki teknolojik altyapıyı iyileştirmek ve okulları bilişim teknolojileri araçlarıyla donatmak amacı güden bu proje, Ulaştırma Bakanlığının desteğiyle yürütülmektedir. Proje kapsamında, okullara etkileşimli tahtalar, tabletler, yazıcılar, fotokopi makineleri ve internet altyapısı sağlanması hedeflenmektedir. FATİH projesi, her öğrencinin kaliteli bir

eğitim almasını, en iyi eğitim içeriklerine ulaşmasını ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasını amaçlayan dünyanın en büyük ve kapsamlı eğitim teknolojisi hareketlerinden biri olarak tasarlanmıştır (URL-1, 2019).

FATİH Projesi, beş ana başlık altında toplanmaktadır: etkileşimli tahta, tablet, bilgisayar seti, internet erişimi, Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ve öğretmen eğitimleri. Projenin alt bileşenlerinde sağlanan ilerlemeler doğrultusunda, okullara toplamda 432.288 akıllı tahta kurulumu yapılmış ve 1.437.800 tablet dağıtılmıştır. Proje, 15.103 okulda başarıyla tamamlanmıştır. FATİH projesi, eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak, okullardaki teknolojik altyapıyı iyileştirmek ve bilişim teknolojilerinin öğrenme-öğretme sürecinde daha etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla başlatılmıştır. Bu kapsamda, teknolojik araçların derslerde daha fazla duyu organına hitap edecek biçimde kullanılmasına yönelik bir yaklaşım benimsenmiştir (URL-1, 2019).

FATİH projesinin önemli bileşenlerinden biri olan Eğitim Bilişim Ağı (EBA), 21. yüzyılda eğitim alanındaki en önemli gelişmelerden biri olarak kabul edilmektedir. EBA, öğrencilere ödevlerine ve projelerine kolay erişim imkânı tanıyarak, eğitim sürecinin okulla sınırlı kalmasını ortadan kaldırmaktadır. EBA, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından ücretsiz olarak sunulan çevrimiçi bir sosyal eğitim platformu olarak tanımlanmaktadır (EBA, 2016). İçeriğinde pek çok eğitim hizmetini barındıran EBA, özellikle ortaokul ve ortaöğretim öğrencileri tarafından geniş ölçüde kullanılmaktadır. 2012 yılında yayın hayatına başlayan EBA, zaman içinde değişen gereksinimlere göre yenilenmiş ve dünyanın en büyük eğitim içerik hizmeti platformlarından biri haline gelmiştir (Hürriyet Gazetesi, 2016). EBA, Türkiye'de eğitimde dijital kaynaklara ve araçlara erişimi sağlayan bir platform olarak önemli bir rol oynamaktadır. EBA üzerinde öğrenme materyallerinin ve aktivitelerinin etkili bir şekilde kullanılması, eğitim sürecinde önemli bir yöntem olarak benimsenmiştir. EBA'nın temel yöntemleri aşağıda sıralanmıştır. Kapsamlı Kaynak Kullanımı Ders Materyalleri: Öğrenciler ve öğretmenler için hazırlanmış ders notları, sunumlar ve videoları içerir. Öğretmen Notları: Öğretmenler öğrencilere performansları hakkında ayrıntılı notlar ve öneriler verebilirler. Bu yöntemler, EBA'nın eğitim sürecini daha etkili ve verimli hale getirmeyi amaçlar. Eğitimciler, bu yöntemleri kullanarak dijital platformdan maksimum faydayı sağlayabilirler (MEB, 2022).

EBA, okulda veya evde, kısacası zaman ve mekân sınırlaması olmaksızın, her yerde ve her zaman kullanılabilen bir platformdur. Bu özellik, eğitimin geleneksel dört duvarın ötesinde, daha esnek bir şekilde gerçekleştirilmesini mümkün kılmaktadır. EBA'nın temel amacı, bilgi teknolojileri aracılığıyla etkili eğitim materyalleri kullanımını destekleyerek teknolojinin eğitimle entegrasyonunu sağlamaktır. Platform, sınıf seviyelerine uygun, güvenilir ve onaylanmış dijital içerikler sunmaktadır (URL-2, 2019). Milli Eğitim Bakanlığı, 2022 yılında EBA bünyesinde Öğrenci/Öğretmen Destek Sistemi (ÖDS) adlı yeni bir uygulama başlatmıştır. Bu sistem, öğrencilere bireyselleştirilmiş eğitim imkânı sunarken, öğretmenlere de öğrencilerini daha yakından takip etme olanağı tanımaktadır. ÖDS, akademik başarıyı artırmayı ve uzmanlar tarafından filtrelenmiş içeriklerle öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlayan bir yenilik olarak eğitim sistemine dâhil edilmiştir (MEB, 2022).

EBA tabanlı ÖDS uygulaması hakkında öğretmen, öğrenci ve idarecilerin görüşlerinin ortaya çıkarılmasının literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çünkü yeni uygulamanın teorik olarak faydalarının uygulamaya yansımalarının öğretmen, öğrenci ve idareci gözüyle görülmesi oldukça önem arz etmektedir. Elde edilen veriler ÖDS'nin sınırlılıkları ve avantajlarını ortaya çıkararak programın beklenen amaçlarını gerçekleşmesine katkı sağlayacağı söylenebilir. Dolayısıyla bu çalışmanın temel problemi *“Öğretmenlerin, öğrencilerin ve idarecilerin ÖDS'nin kullanımı hakkında görüşleri nelerdir?”* şeklinde tanımlanmıştır. Bu temel problem bağlamında aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

- ÖDS hakkında öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
- ÖDS hakkında öğrencilerin görüşleri nelerdir?
- ÖDS hakkında idarecilerin görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Yirmi birinci yüzyılda öğrencilerin teknoloji ürünleri ile iç içe olması ve günlük hayatlarının bir parçası haline gelen teknolojinin öğrenme ortamında kullanılması öğrencilerde istekliliği artırarak öğrencilerin öğrenmelerine katkı sağlamaktadır (Akdeniz, Öztürk ve Bakırcı, 2017). Dijital teknolojilerdeki yaşanan hızlı gelişme, iletişim ve bilgide ciddi değişiklikleri oluşturarak günümüz dünyasına reformlar dönemi olarak etki etmektedir. Bu nedenle fen eğitiminde,

istenilen amaçlara ulaşılabilmesi, bilimsel okur-yazar öğrencilerinin yetiştirilebilmesi için, teknolojiden ve teknolojik materyallerden yararlanılması kaçınılmaz olmuştur (Karamustafaoğlu ve Yaman, 2013). Özellikle de 2020 yılında küresel olarak baş gösteren COVID-19 salgın hastalığı insanların kapalı alanlarda öğrenme hayatlarına devam etmek durumunda olduğunu göstermiştir. COVID-19 pandemi sırasında dünya genelindeki ülkeler büyük bir mücadeleye içindeyken, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) verilerine göre, eğitim kurumlarının kapanması 172 ülkede toplamda 1 milyar 646 milyon öğrenciyi etkilemiştir (UNESCO, 2020). Bu dönemde eğitim faaliyetlerinin devam ettirilmesinde uzaktan eğitim yöntemleri kullanılmış ve bu süreç, eğitimde sürekliliğin sağlanmasında önemli bir rol oynamıştır. Uzaktan eğitim, öğrenmenin alternatif bir biçimi haline gelmiş olup, en temel tanımıyla öğrenci ve öğretmenlerin fiziksel olarak aynı mekânda bulunmadığı resmi eğitim sürecini ifade eder (National Center for Education Statistics [NCES], 2008). Bu süreçte, öğrenciler ve öğretmenler farklı ortamlar üzerinden, öğretim materyalleri ve etkileşimli iletişim teknolojileri aracılığıyla birbirleriyle bağlantı kurarlar (Simonson, Smaldino, Albright ve Zvacek, 2012).

Uzaktan eğitimin, kavramsal açıdan yeni eğitim fırsatları yaratmak, eğitim ile iş dünyasını birleştirmek, fırsat eşitliğini sağlamak, yaşam boyu öğrenmeyi teşvik etmek, eğitim teknolojilerini sürece entegre etmek, bireysel ve kitlesel eğitim olanakları sunmak ve eğitimi daha etkili, verimli ve ekonomik hale getirmek gibi bir dizi amacı bulunmaktadır (Cavanaugh, 2001). Ayrıca, uzaktan eğitim; yaş, sağlık sorunları, coğrafi mesafe, ailevi sebepler, zaman ve maddi yetersizlikler gibi çeşitli engeller nedeniyle geleneksel eğitim kurumlarında eğitim alma fırsatı bulamayan bireylere, basılı, görsel-işitsel ve dijital materyaller aracılığıyla eğitim olanakları sunan bir yöntemdir (Demiray, 1999). Yüz yüze eğitim ile karşılaştırıldığında, uzaktan eğitimin birçok önemli avantajı bulunmaktadır. Bu eğitim şekli, zaman ve mekân kısıtlaması olmaksızın bilgiye erişimi artırır ve öğrenenlerin kendi hızlarında sürekli ve bağımsız bir şekilde öğrenmelerine olanak tanımaktadır. Ayrıca, eğitim süreçlerine esneklik ve çeşitlilik katarak daha zengin bir öğrenme deneyimi sunmaktadır. Uzaktan eğitim, bilgi ve iletişim teknolojilerini bir arada kullanarak, bilgiye daha hızlı ve verimli erişim sağlar. Bu süreç, eğitim maliyetlerini azaltır ve daha esnek, objektif bir değerlendirme

sistemini oluşturabilmektedir (Elitaş, 2017; İşman, 2008; Uşun, 2006). Uzaktan eğitimde; geleneksel sınıf temelli, ders kitabı odaklı ve grup odaklı öğrenme ortamından, daha kolay erişilebilir, e-öğrenme tabanlı ve kişiselleştirilmiş bir öğrenme sürecine doğru bir dönüşüm yaşanmaktadır (Briz-Ponce, Pereira, Carvalho, Juanes-Mendez ve García-Peñalvo, 2017). Son zamanlarda, fen eğitimi uzmanları tarafından, eğitimde teknolojinin ilerletilmesi ihtiyacının önemi sıklıkla vurgulanmaktadır (Barak, 2017). Ülkemizde de bu süreçte zoom adlı canlı ders yazılımına, Eğitim Bilişim Ağına (EBA) ve tek yönlü çalışan EBA TV'ye büyük ilgi gösterilmiştir. Bu sistemlerin öğrenme üzerindeki etkisi merak konusu olup birçok çalışmayı da beraberinde getirmiştir. Bu açıdan bakıldığında ÖDS'nin öğrencilere, öğretmenlere ve yöneticilere katkı sağlayacak olması bu çalışmayı önemli hale getirmektedir. Özellikle de öğretmenlerin uzaktan eğitim ile yapmış oldukları derslerinin anlaşılabilirliğini artırmak ve bu doğrultuda kazanım tekrar uygulamalarına ihtiyaç duyulmuştur. Öğrencilerin ünitelerin kazanımlarını daha da kalıcı hale getirebilmesi için 2022 yılında MEB tarafından hizmete sunulan bu sistem EBA bünyesinde ÖDS olarak tanımlanmış olup öğretmen ve öğrenci açısından etkinliğini incelemek ve aynı zamanda öğretmenlerin, öğrencilerinin ödev takibini ve vermiş olduğu etkinliklerin yapılıp yapılmadığını takip etme açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı, öğrencilere kişiselleştirilmiş eğitim sunarak, öğretmenlerin de öğrencilerini daha etkin bir şekilde izlemelerini sağlamak ve uzmanlar tarafından onaylanmış içeriklerle eğitimdeki ihtiyaçları karşılamak amacıyla hazırlanan ÖDS, akademik başarıyı artırmayı hedeflemektedir. Bu sistem, ders kitapları, konu anlatım videoları, kazanım etkinlikleri ve soru çözüm videoları gibi materyallerle desteklenmiş olup, eğitimde fırsat eşitliğine önemli katkılar sağlayacaktır. Öğrencilere farklı yardımcı kaynaklara erişim imkânı sunan bu platform, veliler için de büyük bir ekonomik yükü hafifletmektedir (MEB, 2022).

ÖDS'nin Liselere Geçiş Sistemi (LGS) üzerindeki etkinliğini incelemek ayrıca öğrenciler arasında eğitimde fırsat eşitliğini oluşturma açısından önemli bir yenilik olduğu düşünülmektedir. ÖDS kullanımı hakkında öğretmenlerin, öğrencilerin ve idarecilerin görüşlerini incelemek bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki hedefler belirlenmiştir.

- ÖDS'nin uygulanabilirliği hakkında öğretmen, öğrenci ve

idarecilerin görüşlerini belirlemek,

- ÖDS'nin öğrenci başarısına katkısının düzeyini tespit etmek,
- ÖDS'nin içeriğinin ders kitaplarıyla uyumluluğunun düzeyini

belirlemek,

- ÖDS'nin öğrenciyi ödevlendirme ve takip etme etkisi hakkında bilgi edinmek,

- ÖDS'nin LGS üzerindeki etki düzeyini belirlemek hedefler arasındadır.

Sınırlılıklar

- Bu araştırma 2023/2024 eğitim öğretim yılında Van il merkezinde bulunan ortaokullarda görev yapan 10 öğretmen, 10 öğrenci ve 5 idareci ile sınırlıdır.

- Araştırmanın nitel kısmında “Öğretmenlerin, Öğrencilerin ve İdarecilerin ÖDS kullanımı hakkında görüşlerini incelemek ile ilgili “Kişisel Bilgi Formu” veri toplamada kullanılan yarı yapılandırılmış mülakatlarla sınırlıdır.

- Bu çalışma katılımcıların anlık durumlarıyla sınırlıdır. Ölçmenin yapıldığı anda verdikleri cevaplar o anki duygu durumlarıyla sınırlı kalmıştır.

Tanımlar

Bu araştırmanın konusu olan ÖDS'nin hakkında yapılan incelemelerde, ÖDS'nin ana kaynağı olan EBA'nın tarihi sürecinde ortaya çıkan çeşitli kavramların tanımı yer almaktadır.

Öğretici Filmler Merkezi (ÖMF): Eğitimin her kademesi ve türü için kitle iletişim teknolojilerinin etkin olarak kullanılması gereği ile 1952 yılında Öğretici Filmler Merkezi (ÖMF) kurulmuştur. Kuruluşun amacı yetişkinler ve her dereceli okullar için kulağa ve göze hitap eden eğitim ve öğretim araçları hazırlayıp sunmaktır. ÖMF' nin ilk çalışması DİYA (slayt) serileri olmuştur. Bu slaytlar illerimizi ve bölgelerimizi tanıtım amaçlı hazırlanmıştır (Yeğitek).

Test Araştırma Bürosu (TAB): 1953 yılında, “test”, “ölçme” gibi kavramların bilimsel bir çerçevede tartışılması amacıyla Test Araştırma Bürosu (TAB)

kurulmuştur. Bu büro, testler aracılığıyla giriş sınavlarının yapılmasına ve bu yöntemle öğrenci kabulüne katkı sağlamıştır. 1960 yılında, eğitim materyalleri üretiminin yanı sıra film şeritlerinin yapımına da başlanmıştır. 1961 yılında ise, örgün öğretim okullarının ders ihtiyaçlarını karşılamak ve öğretici filmleri Türkçe olarak seslendirmek amacıyla Ders Aletleri Yapım Merkezi kurulmuştur (YEĞİTEK).

Film-Radyo Grafik Merkezi (FRGM): 1962 yılında "Radyo ile Eğitim Ünitesi"nin kurulmasının ardından, Öğretici Filmler Merkezi, "Film-Radyo Grafik Merkezi (FRGM)" adını almıştır. 1963 yılında radyo aracılığıyla deneme eğitim yayınlarına başlanmış, 1964-1965 eğitim-öğretim yılında ise okullara yönelik ve müfredat programlarına dayalı radyo yayınlarına geçilmiştir. 1966-1967 eğitim-öğretim yılında ise, okullara ve yetişkinlere yönelik ders programları Türkiye radyolarından yayınlanmaya başlanmıştır (YEĞİTEK).

Bilgisayar Eğitimi ve Hizmetleri Genel Müdürlüğü (BİLGEM): Bakanlık bünyesindeki tüm bilgisayar faaliyetlerinin tek bir çatı altında toplanabilmesi amacıyla, 1992 yılında MEB Bilgi İşlem Dairesi, 30 Nisan 1992 tarihli ve 3797 sayılı Kanun ile 1952 yılında kurulan Test Araştırma Merkezi ile birleşerek "Bilgisayar Eğitimi ve Hizmetleri Genel Müdürlüğü (BİLGEM)" olarak yeniden yapılandırılmıştır. 1993 yılında ise, Film Radyo ve Televizyonla Eğitim Merkezi (FRTEM), "Film Radyo ve Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB)"na dönüştürülmüştür (YEĞİTEK).

Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (EĞİTEK): 4 Nisan 1998 tarihi Türkiye'de eğitim alanındaki teknoloji altyapısının gelişmesi açısından önemli bir dönüm noktasıdır. Film Radyo ve Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB) ile Bilgisayar Hizmetleri ve Eğitim Genel Müdürlüğü (BİLGEM) arasındaki birleşme, eğitimde dijitalleşme ve teknolojinin kullanımını daha merkezi ve kapsamlı hale getirmiştir. Bu birleşme, "Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (EĞİTEK)" adı altında bir çatı kurumun oluşturulmasına olanak sağlamıştır. EĞİTEK'in kurulması, eğitimde teknolojik yeniliklerin takip edilmesi ve uygulanmasının önünü açmıştır.

Ayrıca, 1998 yılında EĞİTEK bünyesinde kurulan “Açık İlköğretim Okulu” (YEĞİTEK), uzaktan eğitim modelinin Türkiye'deki önemli örneklerinden biridir. Bu okul, özellikle eğitimde erişim imkânlarını genişletmek ve teknolojiyle eğitim sürecini daha ulaşılabilir kılmak adına önemli bir adım olarak değerlendirilebilir. Bu tür yenilikler, Türkiye'deki eğitim sisteminde dijitalleşmenin ve esnek eğitim yöntemlerinin benimsenmesine katkı sağlamıştır. Sonuç olarak, 1998 yılındaki bu birleşme ve yapılanma, eğitim teknolojileri alanında ciddi bir ivme kazandırmış ve gelecekteki eğitim uygulamalarının temellerini atmıştır.

Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH PROJESİ): 2010 yılında Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi çalışmaları EĞİTEK Genel Müdürlüğü bünyesinde başlamıştır. FATİH Projesi, eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullardaki teknolojiyi geliştirmek amacıyla, bilişim teknolojileri araçlarının öğrenme-öğretme sürecine daha fazla duyu organına hitap edecek şekilde entegre edilerek derslerde etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamak için başlatılmıştır (YEĞİTEK). Türkiye, bilgi toplumuna dönüşüm vizyonunu şu şekilde ifade etmiştir: "Bilim ve teknoloji üretiminde öncü bir konumda, bilgi ve teknolojiyi etkin bir şekilde kullanan, bilgi temelli karar alma süreçleri ile daha fazla değer yaratan, küresel rekabette başarılı ve yüksek yaşam standardına sahip bir ülke olmayı hedeflemektedir" (Ekici ve Yılmaz, 2013). 2010 yılında başlatılan FATİH Projesi, eğitimde köklü değişiklikler yapmayı amaçlayan, geniş kapsamlı ve yüksek bütçeli bir girişimdir. Bu proje, bilgi ve iletişim teknolojilerini eğitimle entegre ederek, eğitim sisteminin yeniden şekillendirilmesini hedeflemektedir (MEB).

Bölüm 2

Araştırmanın Kuramsal Temeli ve İlgili Araştırmalar

Bu bölümde eğitimin ve öğretimin teknoloji ile olan ilişkisi, uzaktan eğitim, Öğretmen Bilişim Ağı (ÖBA), FATİH projesi, Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ile ilgili kavramlara ve EBA tabanlı Öğrenci Öğretmen Destek Sistemi (ÖDS)'ne yer verilmiştir.

Eğitim ve Öğretim Teknolojisi

Eğitim ve teknoloji insan hayatının vazgeçilmez iki önemli unsurudur. Eğitim insanın sahip olduğu güçlerin, yeteneklerin ilgisi doğrultusunda ortaya çıkarılarak bu güç ve yeteneklerin doğru yönlendirilmesiyle de insanın daha yaratıcı olmasını sağlar. Teknoloji ise bireylerin becerilerini doğru kullanmasını ve verimli hale dönüştürmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Bunun için eğitim ve teknoloji kavramları birbirini tamamlayan öğeler olup geçmişten günümüze bir paralellik içerisinde olduğu görülmektedir (Alabay, 2015).

Teknolojinin eğitim ile bütünleşmesi ve eğitim sisteminde kullanılması, bireylerin gelişimi ve öğrenmelerin kalıcılığı açısından oldukça önemlidir. Özellikle deneylere dayalı bir öğretim programına sahip fen öğretimi, dünyadaki bilimsel gelişmelerin takibi noktasında imkânların kısıtlı olduğu yerlerde internet aracılığıyla gösterilmesi açısından oldukça önemli bir yere sahiptir. Fen öğretiminde kalıcılığın sağlanabilmesi için öğrencilerin günlük yaşamla bağlantı kurabilmesi ve sosyal imkânlardan yoksun öğrencilerin olayları gözlemleyebilmesi açısından teknolojinin kullanımı büyük önem taşımaktadır. Fen bilimleri derslerinde, yakın çevreden elde edilen araç-gereçler, çeşitli öğretim materyalleri (maket, model vb.) ve teknolojilerin kullanımı, öğrencilerin öğrendikleri bilgileri günlük yaşamla ilişkilendirmelerine yardımcı olacağı gibi, aynı zamanda teknolojiyle öğrenme fırsatı da sunacaktır. Eğitim teknolojilerinin fen bilimleri dersinde çok yönlü olarak kullanılması, öğrencilerin fen bilimlerine olan ilgi ve meraklarını artıracak ve bu öğrenciler, birer buluşçu olma yolunda olumlu bir tutum sergilemeye başlayacaklardır (Akpınar, Aktamış ve Ergin, 2005).

Türkiye'nin teknoloji ile modern bir toplum olma yönündeki çabaları incelendiğinde, eğitimin bu gelişim sürecinin temelini oluşturduğu görülmektedir. Yaklaşık bir buçuk asırlık batılılaşma hareketleri sürecinde, eğitim kurumları ve

öğretmenler önemli bir rol oynamış; eğitim, toplumun yapısını dönüştüren ve bireylere daha yüksek yaşam standartları sunan dinamik bir sosyal güç olarak kabul edilmiştir. Eğitim sistemi, toplumsal ihtiyaçlardan bağımsız bir şekilde düşünülemez. Eğitim kurumları, tıpkı diğer sosyal kurumlar gibi, toplumun ihtiyaçlarına yanıt verdikleri sürece varlıklarını sürdürebilmişlerdir. Bu işlevi yerine getiremedikleri zaman ise önemlerini kaybetmişlerdir (Çakmak, 2008). Bilim ve teknolojinin birleşimi, bilimsel bilginin yayılması ve yeniliklere açık bireylerin yetiştirilmesiyle, ülkeler eğitim, ekonomi ve siyaset alanlarında önemli dönüşümler gerçekleştirmiştir. Bu hızla gelişen değişim; özellikle eğitimde, ülkeler arasında sürekli yenilik ve ilerleme arayışını, daha fazla bilgi ve teknoloji üretme amacıyla sınırsız bir rekabeti de beraberinde getirmiştir. Zamanın hızla geçmesiyle birlikte yeni oluşumlar ve teknolojik atılımlar eğitim sistemlerini etkilemiştir. Eğitimin amacı, yüksek bilgi seviyesine sahip, bireysel ve evrensel bir kültüre sahip, sağlıklı bir toplum yetiştirmektir. Eğitimdeki yenilik ve gelişim çabaları, toplumun her kesimini ilgilendirmektedir. Eğitim, toplumdaki değişimden sorumlu olduğu için diğer sistemlerden önce değişime uyum sağlamalıdır. Bir ülkenin refahı ve mutluluğu, o ülkenin vatandaşlarının nitelikli ve sürekli eğitim almasına, bu eğitimle kazandıkları bilgi ve becerilerle ekonomik büyümeye katkı sağlamalarına bağlıdır. Bu bağlamda, sosyo-ekonomik gelişmenin en önemli itici gücü ve verimlilik artışının temel unsuru, toplumun eğitim düzeyidir (Çakmak, 2008). Toplumun eğitim düzeyinde uzaktan eğitimin önemli rolü olduğu söylenebilir.

Uzaktan Eğitim

Uzaktan eğitim, teknolojinin gelişmesiyle günümüz dünyasında zaman ve mekân sınırlılığını ortadan kaldırarak eğitim ve öğretim alanında büyük değişimlere olanak tanımaktadır. İnsanların ilgi odağı haline gelen uzaktan eğitim uygulamaları, yazılı materyallerin uzaktaki bireylere gönderilmesiyle başlamış ve gelişen teknoloji ve eğitimdeki yenilikler ile birlikte eş zamanlı ve eş zamansız gelişerek günümüzde oldukça yaygınlaşmış ve popüler olmuştur. Eğitimin bireyselleşmesiyle birlikte önemi daha da artan uzaktan eğitim, son dönemde hızlı bir değişim ve gelişim göstermiştir. Dünyanın birçok yerinde uzaktan eğitim uygulamalarına önemli yatırımlar yapılmaktadır. Ülkemizde bu alanda çeşitli çalışmalar yapılmakta olup, özellikle üniversiteler ve Milli Eğitim Bakanlığı, hem

öğrencilerin hem de personelin eğitiminde uzaktan eğitim yöntemlerini kullanmaya yönelmektedir. Yapılan araştırmalar, bilgiye erişimin kolaylaşması ve öğrenilmesi gereken bilgilerin sürekli artmasıyla uzaktan eğitim uygulamalarının gerekliliğini ortaya koymaktadır (Kaçan ve Gelen, 2020). Uzaktan eğitim uygulamalarında, öğretmen becerilerinin öğrenme içeriğinin geliştirilmesinde büyük bir rol oynadığı, yalnızca PDF veya slaytlar içeren sunumlar yerine çoklu ortam uygulamalarının kullanılmasının uzaktan eğitimin kalitesini artıracığı vurgulanmaktadır (Nafsi ve Maryanti, 2022).

Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), öğretmenler ve yöneticilerin mesleki gelişimlerini desteklemek amacıyla Öğretmen Bilişim Ağı (ÖBA) uzaktan eğitim platformunu hizmete sunmuştur. 2022 yılı Ocak ayında faaliyete geçen ÖBA platformunda; merkezi ve yerel hizmet içi eğitim planları, uzaktan eğitim yoluyla sunulan eğitimler, sanal kütüphane ve haberler bulunmaktadır. Öğretmenler ve yöneticiler, ÖBA'ya e-devlet veya MEBBİS şifreleri ile giriş yaparak, hizmet içi eğitimlere ve istedikleri eğitimlere doğrudan başvurabilmektedirler (www.oba.gov.tr). Uzun ve Uzunöz (2022) tarafından yapılan araştırmada, öğretmenlerin pandemi sürecinde uzaktan eğitime genellikle olumlu bir bakış açısıyla yaklaştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenler, teknolojik fırsatlar, esneklik, devamlılık, verimlilik ve konfor gibi olumlu deneyimler elde ettiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca, uzaktan eğitim sürecinin teknolojiye uyum sağlama, özgüven kazanma, yenilikçi bir bakış açısı geliştirme ve kendilerini başarılı bulma gibi mesleki yeterlilikler kazandırdığını ifade etmişlerdir.

Eğitim Bilişim Ağı (EBA), FATİH projesi içinde, eğitsel e-içeriğin oluşturulması ve daima güncel tutulması çalışmaları kapsamında geliştirilmiş olup 6 Şubat 2012'de yayına başlamıştır. EBA, web tabanlı eğitim ve e-öğrenme kavramının birlikte değerlendirildiği sosyal eğitim platformu olarak tasarlanmıştır. EBA yayına başladığından bu yana gelişen teknoloji ve kullanıcı ihtiyaçları göz önünde bulundurularak sürekli kendini güncel tutmaya devam etmiştir. 2015 yılında "Öğrenme Yönetim Sistemi" özelliklerinin eklenmesiyle, öğrenme süreçlerine daha fazla katkı sağlanmıştır. Mobil cihaz kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte, 1 Aralık 2016 tarihinde, web platformuyla aynı özellikleri kullanıcılarına sunabilen EBA Mobil Uygulaması hayata geçirilmiştir. Eylül 2019'da modern ve sade bir kullanıcı ara yüzüyle yenilenen EBA, yaklaşık

18 milyon öğrenci, 1 milyon öğretmen ve velilerin kullanımına açık bir dijital eğitim platformu haline gelmiştir.

EBA, okul öncesinden 12. sınıfa kadar öğrenci ve öğretmenlerin öğrenme yolculuklarına eşlik eden ve Bakanlık tarafından sunulan tüm dersleri içeren bir platformdur. Zengin, güvenilir ve etkileşimli içerikler sunan bu platform, öğrencilerin performansına göre içerik öneren bir sistemle kişiselleştirilmiş bir öğrenme ortamı sağlamaktadır. Öğrenciler, yaklaşan sınav ve etkinliklerini EBA takviminden görebilir, arkadaşlarıyla sosyal paylaşım alanları oluşturabilir ve oyunlaştırma sistemi sayesinde puan ve ödüller kazanarak öğrenmeyi daha eğlenceli hale getirebilirler. Ayrıca, öğrenciler sistem üzerinden çalışmalarını takip edebilir ve kişiselleştirilmiş yönlendirmelerle eksikliklerini giderebilirler. Kendilerine özel profil sayfalarını kullanarak, sosyal faaliyet belgelerini sunabilir ve akademik birikimlerini EBA Portfolyo'da sergileyebilirler. EBA, öğretmenler için de kişisel ve mesleki gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla çevrim içi kurslar ve diğer dijital içeriklerle, deneyim paylaşımına olanak tanıyan EBA Mesleki Gelişim Modülü'nü içermektedir (YEĞİTEK, 2018). Salgınla birlikte başlayan uzaktan eğitimin temel unsurları; EBA platformu ve TRT EBA yayınları olmuştur. 23 Mart 2020 itibarıyla, tüm sınıf seviyeleri için (okul öncesi – 12. sınıf) TRT ile yapılan iş birliği çerçevesinde, 3 HD ve 3 SD kanal üzerinden televizyon yayınları yapılmaya başlanmıştır. 13 Nisan 2020'de devreye alınan EBA Canlı Ders uygulaması ile öğretmenler ve öğrenciler, güvenli bir ortamda ve kişisel verilerin gizliliği korunarak eşzamanlı dersler yapabilmekte ve anlık etkileşimde bulunabilmektedirler. Türkiye'deki GSM operatörleriyle yapılan anlaşmalar sonucunda, EBA içeriklerine ücretsiz erişim imkânı (6GB ve 8GB) sağlanmıştır. Ayrıca, elverişsiz sosyo-ekonomik koşullarda olan ve uzaktan eğitime erişim sağlayamayan öğrencilere, 4.5G GSM sim kartlı 25 GB internet paketi bulunan tablet bilgisayar setleri dağıtımı tamamlanmıştır. Bilgisayar ve internete erişim imkânı olmayan öğrencilerin EBA'ya erişebilmeleri için ise EBA Destek Noktaları ve Mobil EBA Destek Araçları oluşturulmuştur (YEĞİTEK, 2018).

Öğrenci-Öğretmen Destek Sistemi (ÖDS)

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından, öğrencilere bireyselleştirilmiş eğitim imkânı sunarak ve öğretmenlerin öğrencilerini izlemelerini sağlayarak akademik

başarıyı artırmayı ve uzmanlar tarafından seçilen içeriklerle eğitim ihtiyaçlarını karşılamayı hedefleyen ÖDS, eğitimde fırsat eşitliğine önemli katkılar sağlayacaktır. Soru temelli olarak geliştirilen sistem, ders kitapları, konu anlatımları, ders anlatım videoları ve soru çözüm videoları ile desteklenmektedir. Öğrencilere farklı yardımcı kaynaklara erişim imkânı tanıyan sistem sayesinde, veliler de büyük ölçüde ekonomik bir yükten kurtulmuş oluyor. Sistemde, ortaokul ve lise düzeyinde 62 derse ait konu anlatımlı ders kitapları, yaklaşık 60 bin çoktan seçmeli soru, 2 bin 550 ders anlatım videosu ve 12 bin soru çözüm videosu yer alıyor. Sistemdeki içerikler sürekli olarak güncellenip artırılmakta. Öğrencilerin çözdükleri sorulardan yola çıkarak eksikliklerinin tespit edilmesini sağlayan ve bu eksiklikleri gidermeye yönelik geliştirilmiş bir algoritma ile çalışan sistem, öğrencilerin düzenli ders çalışmasını teşvik ediyor ve ihtiyaç duyduklarında onlara ders kitapları ile ders anlatım videoları bulunmaktadır (MEB, 2022). ÖDS'deki tüm içerikler, sınıf, ders, ünite, konu ve kazanımlarına göre kategorilere ayrılmaktadır. Bu düzenleme sayesinde öğrenciler, istedikleri derse ait içeriklere kolayca ulaşabilirken, basit adımlarla seçtikleri zorluk seviyelerine göre kişisel testler oluşturabiliyorlar. Öğrenciler, bu testleri çözerken anlık geri bildirim olarak eksikliklerini görebilir ve bu eksiklikleri gidermeye yönelik çalışmalar yapma fırsatı buluyor. Sistem üzerinden öğretmenler de öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak dört adımda ödev gönderilmektedir. Öğrencilerin ödev takibini sistem üzerinden yapabilen öğretmenler, öğrencilerinin eksikliklerine göre derslerini planlama imkânı elde ediyor (MEB, 2022).

ÖDS'nin üç modülü bulunmaktadır: Okul Dersleri Modülü, Destekleme ve Yetiştirme Kursları Modülü, ve LGS/YKS Hazırlık Modülleri. Öğretmenler, "ods.eba.gov.tr" adresinden MEBBİS şifreleriyle, öğrenciler ise EBA şifreleriyle sisteme giriş yapabiliyor. ÖDS'nin web sayfası öğrenci girişi, öğretmen girişi, mezun girişi ve KKTC(Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti) girişi olmak üzere karşımıza çıkmaktadır. Uzaktan eğitim üzerine yapılan bazı çalışmalar incelendiğinde çeşitli tanımlar ve kavramlarla karşılanmaktadır. İnternet üzerinden uzaktan eğitim sunmak amacıyla kullanılan sistemler, Öğrenme Yönetim Sistemleri (LMS - Learning Management Systems) olarak adlandırılmaktadır. Bu sistemlerde, öğrenci, eğitmen, ders açan kişi ve sistem yöneticisi gibi farklı roller tanımlanarak, ders içerikleri, ödevler, değerlendirmeler,

canlı video, sohbet odaları, mesaj panoları gibi araçlar aracılığıyla öğrenci, materyal ve öğretmen arasındaki etkileşim internet üzerinden gerçekleşmektedir (Akdemir, 2011). Uzaktan eğitim, öğrenenlere zaman ve mekân kısıtlaması olmaksızın istedikleri yerden ve istedikleri zaman eğitim alma fırsatı sunmaktadır (Oran ve Karadeniz, 2007). Çetiner, Gencel ve Erten (1999) ise, uzaktan eğitimin diğer eğitim yöntemlerine kıyasla daha ekonomik olduğunu belirtmektedirler (Akt. Doğan ve Koçak, 2020). ÖDS de bu bakımdan öğrenci ve öğretmen iletişimi başta olmak üzere birçok yönden gelişen teknoloji desteğiyle eğitime katkısı ön plana çıkmaktadır (MEB, 2022). Aşağıda ÖDS'ye giriş kısmına ait ilk sayfaya yer verilmiştir.

Şekil 1: Öğrenci-Öğretmen Destek Sisteminde Bir Görüntü

Okul Dersleri Modülü: Bu modülde, ortaokulun tüm sınıflarına ait Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Fen Bilimleri, İngilizce, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinin yanı sıra, ortaöğretimin tüm sınıflarına yönelik Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Coğrafya, Felsefe, Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji, İngilizce, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerine dair içerikler bulunmaktadır. Öğretmenler, sistemdeki tüm sınıf ve derslere erişim sağlarken, öğrenciler sadece ait oldukları sınıf ve derslerle ilgili içeriklere erişebilmektedir.

LGS ve YKS Hazırlık Modülü: Tüm öğretmenlerin erişimine açık olan bu modülün LGS bölümü 8. sınıf öğrencilerine, YKS bölümü ise 11. ve 12. sınıf öğrencilerine sunulmaktadır. Ayrıca, MEB tarafından her ay yayınlanan LGS örnek soruları, çıkmış sorular ve YKS'de yer alan sorular ile bu soruların video çözümleri de hazırlanıp sisteme eklenmiştir. LGS modülünde, liseye giriş sınavına ilişkin dersler, YKS modülünde ise eşit ağırlık, sözel, sayısal ve yabancı dil alanlarındaki konulara göre düzenlenmiştir. Öğrenciler, LGS/YKS modülünde bulunan dersler ve sorular sayesinde bu sınavlara etkili bir şekilde hazırlanma imkânı bulmaktadır.

Destekleme ve Yetiştirme Kursları (DYK) Modülü: Destekleme ve yetiştirme kurslarının verimliliğini artırmayı amaçlayan bu modül, DYK'ye katılan öğrenciler ve DYK'de görevli öğretmenler için erişime açıktır. Öğretmenler, DYK'deki şubelerine hazırladıkları testleri ödev olarak gönderebilir ve anlık geri bildirimlerle öğrencilerinin ilerlemelerini takip edebilirler. Öğrenciler, çözdükleri her test için bireysel test sonuç raporu alabilir. Sistem, öğrencilere istediği ders, ünite ve konularda, seçtikleri zorluk seviyesinde ve istedikleri kadar soru ile test oluşturma imkânı sunarken, ayrıca hazır testler de sağlamaktadır. Öğrenciler, öğretmenlerinin gönderdiği ödevleri yapabilir, test çözüp bunları kaydedebilir ve her test için sonuç raporlarını alarak derslerindeki ilerlemeyi değerlendirebilirler. ÖDS, öğrencilerin eksiklerini tespit edip bu eksikleri gidermeye yönelik olarak onları ilgili konu anlatımlı ders kitaplarının bölümlerine ve ders anlatım videolarına yönlendirecek şekilde tasarlanmıştır. Öğretmenler, tüm dersleri ve testleri görebilir, sistemin hazırladığı testleri ya da kendi oluşturdukları testleri derslerine girdiği şubelere ödev olarak gönderebilirler. Gönderdikleri ödev testlerinin sonuç raporlarını, öğrenci bazında veya şube bazında detaylı bir şekilde alabilen

öğretmenler, öğrencilerinin akademik başarılarını takip edebilir ve bu başarıyı artırmak için gerekli çalışmaları yapma fırsatına sahip olurlar (MEB, 2022).

Milli Eğitim Bakanlığı, 1990 yılından itibaren dünya genelindeki gelişmeleri ve değişimleri dikkate alarak, öğretmen eğitiminde kaliteyi artırmayı ve öğrenci başarısını OECD ülkeleri ortalamalarına yaklaştırmayı hedefleyen bir dizi çalışma başlatmıştır (Çetin ve Gülseren, 2003). Bu çabalar sonucunda, Türkiye'de en büyük bütçeye sahip olan FATİH projesi ile okullar, teknolojik açıdan birçok yeni imkâna kavuşmuştur. Bilişim teknolojilerinin eğitimde kullanılmasının ve geliştirilmesinin, yapılan çalışmaların başarısını artıracığı öngörülmektedir. Bugüne kadar, FATİH projesi'nin uygulamalarına dair pek çok çalışma yapılmış ve proje ile ilgili önemli eksiklikler tespit edilmiştir. Eğitimde beklenen başarıya ulaşabilmesi ve derslerle bütünleşmesi için FATİH projesi'nin yazılım kısmını tamamlayan EBA sosyal ağ platformu, materyal eksikliklerini gidermek amacıyla geliştirilmiştir (MEB, 2012). Öğretmenler ve öğrenciler için sunulan EBA, içerik ihtiyacını karşılamak ve beklentileri karşılamak amacıyla internet ortamında bir çözüm sunmayı hedeflemektedir. Özellikle öğrencilerin bilgiye kolay erişimini sağlayan bu proje, eksik öğrenmelerini en doğru şekilde tamamlamalarına yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda, öğretmenlerin ve öğrencilerin EBA kullanımına ve yeterliliklerine ilişkin düşünceleri merak konusu olmuştur.

2010 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından, FATİH projesi ile hayata geçirilen EBA, günümüze kadar birçok araştırmaya konu olmuştur. Yapılan çalışmalarda EBA'nın eğitimdeki yeri ve önemi, öğretmenlerin EBA'yı aktif kullanmasına ilişkin görüşleri ve öğrencilerin EBA platformu hakkındaki görüşleri ile ilgili araştırmaların yer aldığı görülmektedir. Yapılan araştırmalarda EBA'nın eğitimdeki rolünü ve önemini araştırmak amacı ile elde edilen sonuçlara göre, EBA'nın öğretmen ve öğrencilere eğitsel açıdan erişimi kolay, ucuz ve kullanışlı materyallerin bulunduğu bir kaynak olduğu belirtilmiştir. MEB, 2022 yılında EBA'nın bünyesinde ÖDS'yi faaliyete geçirmekle eğitimde fırsat eşitliğine katkıda bulunmuştur. Bu sistem ile aynı zamanda uzaktan eğitimin ihtiyaç duyulduğu küresel dünya krizlerinde öğrenci ve öğretmen arasındaki iletişimi artırmayı hedeflemiştir (MEB). ÖDS, açıkçası öğrenciler için bir soru havuzu niteliğinde olup öğretmenlerin ders kazanımlarını ödev takibi ile öğrencide etkili bir ürüne

dönüştürme platformudur. Bu aktivite ile ülkemizin en uzak noktalarına internet aracılığıyla öğrenci ve öğretmen arasındaki koordinasyonu sağlama hedefini gözetmektedir (MEB, 2022). EBA ile ilgili yapılan çalışmalarda da öğrencilerin internet aracılığıyla gördükleri uzaktan eğitim, etkinlik ve videolarla desteklenerek öğrencide motivasyonu artırmıştır. Bu sistem de EBA bünyesinde olduğu için böyle bir sonucu hedeflediği söylenebilmektedir.

Eğitim Bilişim Ağı (EBA), Türkiye'deki eğitim sisteminde dijitalleşmenin önemli bir adımını oluşturmaktadır. Öğrenciler ve öğretmenler için kapsamlı bir çevrimiçi eğitim platformu sunan EBA, eğitimde fırsat eşitliğini artırmayı ve uzaktan eğitimin kalitesini yükseltmeyi amaçlar. Pandemi döneminde ve sonrasında EBA'nın önemi daha da artmış, eğitimde dijital dönüşümün önemli bir aracı haline gelmiştir. ÖDS hakkında daha çok bilgi sahibi olmak için EBA'yı iyi incelemek gerekmektedir.

Uzaktan eğitim odaklı olan EBA sistemi, kurulduğundan bu yana birçok araştırmamanın konusu olmuştur. Bu araştırmaların bir kısmı sisteme katılım oranları ve sistemin içeriği üzerine yoğunlaşırken, diğerleri ise farklı branşların sistemden ne ölçüde faydalandığını belirlemeye yönelik olmuştur (Kurtdeğir Fidan, Erbasan ve Kolsuz, 2016; Tanrikulu, 2017; Erensayın ve Güler, 2017; Saklan ve Ünal, 2018; Bahçeci ve Efe, 2018; Demir, Özding ve Ünal, 2018; Ünal ve Hastürk, 2018; Coşkunserçe ve İşçitürk, 2019; Kuyubaşioğlu ve Kılıç, 2019). Yapılan araştırmaların çoğunun, EBA sisteminin yaygın olarak kullanılmaya başlanmadığı dönemlere ait olduğu gözlemlenmektedir. Ancak, salgın dönemiyle birlikte EBA, tüm Türkiye'de milyonlarca öğrenciye ulaşan büyük bir uzaktan eğitim platformuna dönüşmüş ve asıl etkinliğini bu süreçte göstermiştir. Salgın süreci boyunca öğretmenler, EBA kullanımı konusunda önemli deneyimler edinmişlerdir. Bu deneyimler, EBA sisteminin ve uzaktan eğitimin gelişimi açısından büyük bir değer taşımaktadır. Bu çerçevede, bu araştırma, öğretmenlerin EBA sistemini kullanma deneyimlerine dayalı bir değerlendirme yapmayı amaçlamaktadır.

ÖDS ile İlgili Araştırmalar

ÖDS' nin temelini oluşturan ve ülkemizde uzaktan eğitimin de önemli bir parçası olan EBA ile ilgili yapılan araştırmalar aşağıdaki Tablo 1'de kronolojik olarak verilmiştir.

Tablo 1

ÖDS'nin Altyapısını Oluşturan EBA İle İlgili Araştırmalar

Araştırmacılar	Araştırmanın Amacı	Yöntem	Sonuç
Kurtdede vd.(2016)	Eğitim Bilişim Ağı kullanımına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi.	Karma yöntem Sınıf Öğretmeni (N=240) Anket Yarı yapılandırılmış Mülakat Betimsel istatistik	Sınıf öğretmenlerinin EBA ile ilgili yeterli bilgilerinin olmadığı görülmüştür. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin EBA'yı sıklıkla kullanmadıkları ancak EBA'nın kullanışlı, etkili ve verimli bir site olduğu düşüncesine sahip oldukları görülmüştür.
Aktay ve Keskin (2016)	Eğitim Bilişim Ağı (EBA) sisteminin incelenmesi.	Nitel araştırma yaklaşımı Doküman incelemesi	EBA üzerindeki içerikler genel olarak herkes tarafından ulaşılabilirken EBA ders gibi bazı bölümlere kullanıcı adı ve şifre ile giriş yapılabilmektedir.
Timur, Yılmaz ve İşseven (2017)	Ortaokul öğrencilerinin Eğitim Bilişim Ağı'na (EBA) yönelik görüşlerini hazırlanan görüşme soruları kapsamında belirlemek.	Durum çalışması Farklı sınıf düzeylerinde ortaokul öğrencileri (N=10) Yarı yapılandırılmış mülakat Veriler betimsel içerik analiz ile çözümlenmiştir.	İletişim teknolojilerinin eğitimde kullanılması ile birlikte hem zamanın daha iyi etkili kullanılabileceği hem de öğrenme kolaylaşmakla birlikte hızlı geri sağlanabilmektedir. Öğrenci ifadelerinin tümüne bakıldığında bu bağlama yönelik olumlu görüşler olduğu ve verilerin ilgili alan yazın ile desteklendiği görülmektedir.
Saklan, Ünal (2019)	Bu araştırmada fen bilimleri öğretmenlerinin; EBA platformunun diğer eğitim yazılımları ile karşılaştırması.	Nitel araştırma Görüşme yöntemi. Fen bilimleri öğretmeni (N=20)	İçerik güncelliği ve müfredat uygunluğu öğretmenlerce, diğer dijital öğretim materyallerine göre yeterli bulunmamıştır.

Tablo 1 (devamı)

ÖDS'nin Altyapısını Oluşturan EBA İle İlgili Araştırmalar

Araştırmacılar	Araştırmanın Amacı	Yöntem	Sonuç
Ceylan (2019)	Fen Bilgisi Öğretmenlerinin EBA'dan günlük hayatlarında faydalanma durumları	Nitel araştırma Olgu bilim deseni Fen bilimleri öğretmeni (N=207)	Yapılan araştırmada çıkan sonuçlara göre öğretmenler EBA platformunu yetersiz görmekte, daha çok geliştirilmesini istemektedir.
Coşkunserçe, Becit İşçitürk (2019)	Beşinci sınıf öğrencilerinin EBA'yı kullanırken karşılaştıkları engellerin giderilmesi için ne gibi faaliyetlerde bulunulabileceğinin belirlenmesidir.	Nitel araştırma Durum çalışması Anket Yarı yapılandırılmış mülakat İlköğretim (N=16)	Araştırma bulgularında, öğrencilerin %50'sinin tanıtım faaliyetlerinin ardından EBA sistemine ilk kez giriş yaptığı ve öğrencilerin %61,7'sinin EBA kullanım sıklığını tanıtım faaliyetlerinden sonra arttırdığı görülmüştür.
Bakioğlu ve Çevik (2020)	Bu araştırmada, COVID-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitimde neler yaşandığı konusunda ortaokulda görevli Fen Bilimleri öğretmenlerinin deneyimlerini derinlemesine anlamaya çalışılması.	Yöntem olarak olgu bilim deseni Ortaokul Fen bilimleri öğretmenleri (N=75)	Analiz sonucunda COVID-19 pandemi öncesinde Fen Bilimleri öğretmenlerinin pandeminin ne olduğunu bilmedikleri ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde internet bağlantısı, öğrencilerle iletişim kurma, öğrencilerin derslere katılım oranının düşük olması ve okul yönetiminin baskısına maruz kalma gibi problemlere sahip oldukları tespit edilmiştir.
Çiftçi ve Aydın (2020)	Bu çalışmada, EBA platformu hakkında Fen Bilimleri öğretmenlerinin görüşleri incelenmiştir.	Betimsel tarama modeli Fen Bilimleri öğretmenleri (N=398)	Bu çalışma pandemi sürecinde ve EBA'nın etkisini inceleyerek literatüre ışık tutmaktadır. Çalışmayı önemli kılan; pandemi ve EBA'yı kapsayan Fen bilimleri öğretmenlerinin görüşünü ifade eden ilk araştırma oluşudur.

Tablo 1 (devamı)

ÖDS'nin Altyapısını Oluşturan EBA İle İlgili Araştırmalar

Araştırmacılar	Araştırmanın Amacı	Yöntem	Sonuç
Doğan Koçak (2020)	Uzaktan eğitim faaliyetleri sırasında yoğun olarak kullanılan Eğitim Bilişim Ağı (EBA) uygulamasını öğretmen görüşlerine göre değerlendirmek.	Nitel olgu bilim deseni Anket Farklı branş öğretmenleri (N=20)	Araştırma sonucunda öğretmenlerin bu süreçteki önerileri de dikkate alınarak uzaktan eğitim sürecinin daha sağlıklı işleyebilmesi için neler yapılabileceği ortaya konulmuştur.
Kadirhan Korkmaz (2020)	EBA kullanılarak harmanlanan Fen Bilimleri eğitiminin, öğrencilerin akademik başarılarına ve tutumlarına etkisini belirlemektir.	Ön test-son test Yarı deneysel desen Tutum ölçeği 6.sınıf öğrenci (N=75)	Sonuç olarak harmanlanmış öğrenme ortamının Fen Bilimleri dersinde kullanılması durumunda öğrencilerin akademik başarılarına ve tutumlarına olumlu yönde katkı sağlayabileceği söylenebilir.
Bakırcı ve Kılıç (2020)	Eğitim Bilişim Ağı (EBA) video modüllerinin Fen Bilimleri dersinde kullanımına ilişkin sekizinci sınıf öğrencilerinin görüşlerini ortaya çıkarmaktır.	Nitel araştırma Durum çalışması Yarı yapılandırılmış görüşme formu Öğrenci (N=10)	Öğrenciler, EBA video destekli fen öğretiminin avantajlarını birden fazla duyu organına hitap etme, konuların anlaşılmasını kolaylaştırma, istenilen zamanda öğrenme imkânı sunma ve konuları tekrar etme şeklinde ifade etmişlerdir
Lokumcu Başyigit (2021)	Fen bilimleri öğretmenlerinin ve öğrencilerinin eğitim bilişim ağının (EBA) kullanımına ilişkin görüşlerini incelemiştir.	Nicel ve nitel yöntem Fen bilimleri öğretmeni (N=80) İlköğretim öğrenci (N=44)	Araştırmada öğrencilerin fen öğretiminde EBA hakkındaki görüşlerinden elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin büyük çoğunluğu EBA'da yer alan konuların içerik bakımından zengin ve yeterli düzeyde olduğunu vurgulamıştır

Tablo 1 (devamı)

ÖDS'nin Altyapısını Oluşturan EBA İle İlgili Araştırmalar

Araştırmacılar	Araştırmanın Amacı	Yöntem	Sonuç
Durkaya ve Lokumcu (2022)	Ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin, fen bilimleri dersinde EBA kullanımına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır	Nitel araştırma yöntemi Olgubilim çalışması Fen Bilimleri öğretmeni (N=44)	Araştırma bulgularına göre fen bilimleri öğretmenlerinin EBA'yı kullanım amaçları dersi görsel ve işitsel açıdan desteklemesi, daha zevkli hale getirmesi ve kalıcı öğrenme sağlamasıdır. Derslerde EBA kullanımının öğretmenlere ve öğrencilere sağladığı yararlar EBA'nın kullanım amacı ile birebir örtüşmektedir.
Parlak, Sakarya ve Durukan Tok (2023)	Araştırmanın amacı öğretmen ve yöneticilerin ÖBA uzaktan eğitim platformuna ilişkin görüşlerini belirlemektir.	Nicel ve nitel araştırma yöntemi Tarama modeli Açık uçlu sorular Okul yönetici (N=68) Öğretmen (N=217)	Araştırma sonucunda öğretmen ve yöneticilerin büyük bir çoğunluğu ÖBA üzerinden aldığı eğitimlerin verimli olduğunu belirtmişlerdir.
Kırlı (2023)	EBA platformunu sınıf öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirmektir	Nicel araştırma yöntemi Betimsel tarama modeli Sınıf öğretmeni (N=271)	Sınıf öğretmenlerinin; EBA hakkında yeterince bilgi sahibi olduğu, EBA'yı derse hazırlık ve ders sürecinde kullandığı, EBA'da içerik üretmek yerine hazırda olan içeriği kullandığı, EBA'yı yararlı, gerekli ve yetersiz gördüğü ancak EBA'nın eğitim-öğretim sorunlarının çözümüne olumlu katkı sağlayacağını düşündüğü görülmüştür.
Tuççe (2023)	Öğretmenlerin EBA kullanma konusunda eksiklikleri olup olmadığını belirleme	Ölçek geliştirme yöntemi Öğretmen (N=240)	Çalışmadan elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin EBA yeterlilik düzeyleri ve EBA kullanım amaçlarının iyi düzeyde olduğu; EBA yeterlilik düzeylerinde en yüksek puanın Canlı Ders, en düşük puanın EBA içeriği alt boyutunda olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 1 (devamı)

ÖDS'nin Altyapısını Oluşturan EBA İle İlgili Araştırmalar

Araştırmacılar	Araştırmanın Amacı	Yöntem	Sonuç
Kartal (2017)	EBA'nın, içeriği ve kullanılışlığı hakkında sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri	Nitel araştırma yöntemi Betimsel araştırma deseni Betimsel analiz ve içerik analiz yöntemi Sosyal Bilgiler öğretmeni (N=33)	Araştırma bulgularına göre Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin EBA'yı kullanım amaçları dersi görsel ve işitsel açıdan desteklemesi, daha zevkli hale getirmesi ve kalıcı öğrenme sağlamasıdır. Derslerde EBA kullanımının öğretmenlere ve öğrencilere sağladığı yararlar EBA'nın kullanım amacı ile birebir örtüşmektedir.
Bahçeci ve Efe (2018)	Lise öğrencilerinin EBA hakkındaki görüşlerini değerlendirmek	Nicel araştırma Tarama modeli Anket formu Öğrenci (N=174)	Araştırma sonucunda öğrencilerin çoğu EBA'ya internet üzerinden erişim sağladığını belirtmişlerdir.
Can ve Ozan (2021)	Covid19 küresel salgınının EBA üzerine yansımalarını incelemek	Nitel araştırma deseninde durum çalışması modeli Öğretmen (N=32) Veli (81)	Covid-19 küresel salgını ile birlikte EBA kullanımı zorunlu olarak artmıştır. EBA'ya erişimde ve canlı derslere katılımı sorunlar bulunmaktadır. Öğretmenler derslerin içerik ve sürelerinin yeterli olmadığını, öğrencilerin uzaktan eğitim derslerine etkili bir şekilde katılamadıklarını belirtmiştir.
Kuloğlu ve Bay (2019)	İngilizce öğretmenlerinin FATİH Projesi'nin bileşenlerinden biri olan Eğitim Bilişim Ağı'nı (EBA) kullanım durumlarının incelenmesi	Nicel araştırma Betimsel tarama deseni İngilizce öğretmeni (N=240)	İngilizce öğretmenlerinin EBA'yı kullanma sıklıkları orta ve düşük düzeydedir. EBA'yı en çok içerik sağlamak için kullanan İngilizce öğretmenleri, EBA'da içerik geliştirmemekte ve paylaşmamaktadır. EBA'ya karşı olumlu tutum geliştirdikleri ve EBA kullanım öz-yeterliklerinin de iyi düzeyde olduğuna ulaşılmıştır.

Tablo 1 (devamı)

ÖDS'nin Altyapısını Oluşturan EBA İle İlgili Araştırmalar

Araştırmacılar	Araştırmanın Amacı	Yöntem	Sonuç
Gezer ve Durdu (2020)	2012-2019 yılları arasında, EBA ile ilgili olarak gerçekleştirilmiş lisansüstü tezlerinin sistematik analizini gerçekleştirmek	Nitel araştırma yöntemi İçerik analizi	EBA kullanım durumunu betimsel olarak açıklayan, EBA'nın etkisini yarı deneysel yöntemle analiz eden, EBA'da yer alan içeriğin analizini gerçekleştiren ve EBA kullanımı ile farklı faktörler arasında ilişkisel inceleme gerçekleştiren çalışmalar olmak üzere dört ana başlık altında gruplandırılmıştır
Aksoy (2017)	EBA'nın, öğretmenler tarafından kullanım amacının, karşılaştıkları sorunların ve çözüm önerilerinin belirlenmesi	Nitel araştırma Yarı yapılandırılmış görüşme formu Öğretmen (N=26)	Ortaokul öğretmenleri EBA hakkında bilgi sahibi olduğu konuları videolar, sunular ve kazanım testleri olarak belirtmişlerdir. Öğretmenler, EBA'yı kullanım amaçlarının öğretim, sınavlara hazırlık, içeriklerden faydalanma ve etkileşim eğlence olduğunu ve EBA'yı sık kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler, EBA kullanımında donanım-altyapı eksikliği ve içeriklerin yetersiz olması gibi sorunlarla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir.
Alabay (2015)	Orta öğretim öğretmenlerinin ve öğrencilerinin EBA'yı kullanma düzeylerini ve EBA hakkında görüşlerini araştırılması.	Nitel araştırma Anket çalışması Öğretmen (N=208) Öğrenci (N=211)	Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu, EBA hakkında verilen eğitimin yeterli olmadığını ve EBA'da bulunan içeriklerin ihtiyacı gidermek konusunda yetersiz kaldıklarını belirtmişlerdir. EBA'nın kullanımı ile ilgili kurs alan öğretmenlerin görüşleri de yine bu yöndedir.
Kalemkuş (2016)	Ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin ve 12. Sınıf öğrencilerinin EBA'ya ilişkin görüşlerinin ve kullanım amaçlarının belirlenmesi	Nicel araştırma Betimsel tarama modeli Öğretmen (N=195) Öğrenci (N=452)	Öğretmenlerin EBA'ya ilişkin görüşlerinin kararsızım olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, Öğretmenlerin EBA'yı kullanım amaçlarına bakıldığında, öğrencileri araştırma yapmaları için EBA'ya yönlendirmek, derslerinde EBA'daki video, animasyon, simülasyon ve diğer görsel materyallerden yararlanma amaçlarının daha ön plana çıkmaktadır.

Tablo 1 incelendiğinde yapılan çalışmaların konu bazında farklılık arz ettiği görülmektedir. Bu çalışmalardan bazıları; EBA'nın kullanımına ilişkin öğretmenlerin görüşleri olarak görülmektedir (Kurtdede vd., 2016; Saklan ve Ünal, 2019; Ceylan, 2019; Bakioğlu ve Çevik, 2020; Çiftçi ve Aydın, 2020; Doğan ve Koçak, 2020; Lokumcu ve Başyigit, 2021; Durkaya ve Lokumcu, 2022; Parlak, Sakarya, Durukan Tok, 2023; Kırılı, 2023). Ayrıca bu çalışmalardan bir kaçı da ortaokul öğrencilerinin EBA'ya yönelik görüşlerini içermektedir (Timur, Yılmaz ve İşseven, 2017; Coşkunserçe ve Becit İşçitürk, 2019; Kadirhan ve Korkmaz, 2020; Bakırcı ve Kılıç, 2020).

Yapılan çalışmalar yöntem açısından incelendiğinde; karma yöntem (Kurtdede vd., 2016), nitel araştırma yöntemi (Durkaya ve Lokumcu, 2022), durum çalışması yöntemi (Timur, Yılmaz ve İşseven, 2017), olgu bilim deseni yöntemi (Ceylan, 2019), durum çalışması ve yarı yapılandırılmış mülakat yöntemi (Coşkunserçe ve Becit İşçitürk, 2019), olgu bilim deseni yöntemi (Bakioğlu ve Çevik, 2020), betimsel tarama modeli yöntemi (Çiftçi ve Aydın, 2020), nitel olgu bilim deseni yöntemi (2020), ölçek geliştirme yöntemi (Tuğçe Uğur, 2023) benzer çalışmalar ön plana çıkmaktadırlar.

Tablo haline getirilen bu araştırmaların bazı sonuçlarına bakıldığında EBA'nın kullanılabilirliğinin ve içeriğinin etkili olduğu (Kurtdede vd., 2016), EBA'nın eğitimde kullanılması ile zamanın verimli geçtiği ve öğrenmeyi kolaylaştırdığı (Timur, Yılmaz ve İşseven, 2017), pandemi sürecinde EBA ile uzaktan eğitimin verimli geçtiği (Doğan ve Koçak, 2020), EBA'nın video destekli fen öğretimi öğrenmeyi kolaylaştırdığı, istenilen zamanda öğrenmeyi sağladığı (Bakırcı ve Kılıç, 2020), derslerde kullanılan EBA'nın öğretmen ve öğrenciye sağladığı kolaylıkların olduğu (Kartal, 2017), EBA hakkında öğretmenlere verilen eğitimin yeterli olmadığı ve içeriğinin ihtiyacı gidermede yetersiz olduğu (Alabay, 2015) elde edilen bilgilerden bazılarıdır.

Bölüm 3

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yöntemi ile yapılmıştır. Durum çalışmaları, karmaşık bir durumun geniş bir şekilde tanımlanarak ve kendi doğal ortamında bileşenlerinin belirlenerek derinlemesine analiz edilmesine imkân sağlamaktadır (Subaşı ve Okumuş, 2017). Nitel araştırma yönteminde küresel dünya hakkında veri elde etmek için kullanılan en temel tekniklerden biri görüşmedir (Yıkmiş ve Salman 2020). Araştırma, öğretmenlerin, öğrencilerin ve idarecilerin ÖDS hakkındaki görüşlerinin incelenip derinlemesine analiz edilmesi hedeflendiğinden, durum çalışmasının uygun olacağına karar verilmiştir.

Ortaokulda farklı branşlarda görev yapan 10 öğretmen, ortaokulun farklı sınıf düzeylerinde eğitim gören 10 öğrenci ve 5 idareci ile yarı yapılandırılmış görüşme tekniği uygulanmıştır. Görüşmede elde edilen tüm bulgular içerik analizi şeklinde yorumlanarak derlenmiştir. Kavramsal çerçeve için ise Türkçe ve İngilizce yazılmış kitaplar, makaleler, yüksek lisans ve ÖDS'nin ana kaynağı olan EBA ile ilgili tezler ve internet kaynakları taranmıştır.

Katılımcılar

Bu çalışmanın katılımcıları, örnekleme çeşitlerinden amaçlı örneklemeğe göre belirlenmiştir. Amaçlı örneklem, belirli bir özellik veya kriterlere göre seçilen örneklem türüdür. Örnekleme yöntemleri, genellikle olasılıklı ve amaçlı örneklem olmak üzere iki ana kategoriye ayrılır. Nitel araştırmalarda ise daha çok amaçlı örnekleme yöntemleri kullanılmaktadır. Amaçlı örnekleme, sınırlı kaynakların en verimli şekilde kullanılabilmesi için bilgi açısından zengin vakaların seçilmesini sağlayan ve nitel araştırmalarda sıkça başvuru alan bir tekniktir (Patton, 2005). Nitel olarak yapılan araştırmalarda, katılımcıların araştırmanın konusuyla birebir ilişkili olmaları çok önemlidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bir örneklemin kolay ulaşılabilir olması araştırmacının, yeterli sayıda ögeyi katılımcı olarak belirlemesini sağlar (Singleton ve Straits, 2005).

Özellikle nitel çalışmalarda katılımcıların seçilmesi ve verilerin derinlemesine incelenmesi konularına yönelik bilgiler sunmaktadır (Yıldırım, Şimşek 2013). Bu araştırma Van ilinin İpekyolu ilçesinde bir devlet okulunda

görev yapan öğretmen, öğrenci ve idareciler ile yapılmıştır. Araştırma, Van ilinde görev yapmakta olan 10 öğretmen (3 Fen Bilimleri öğretmeni, 3 Türkçe öğretmeni, 2 Matematik öğretmeni 2 de Sosyal Bilgiler öğretmeni), 10 öğrenci (8.sınıf öğrencilerinden 4 kişi, 7.sınıf öğrencilerinden 3 kişi, 6.sınıf öğrencilerinden de 3 kişi) ve 5 okul idarecileri ile yapılmıştır. Çalışmanın farklı branş öğretmenlerinden Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, ve Sosyal Bilgiler ders öğretmenlerinin seçilmesinin nedeni haftalık ders sayılarının fazla olması ayrıca LGS’de çıkan soru sayısının fazla olmasıyla ilişkilidir. 8.sınıf öğrencilerinin diğer öğrencilerden fazla olması da LGS’ye girmeleriyle ilişkili bir durumdur. Çalışmaya katılan öğretmenler Ö1,Ö2,Ö3,.....Ö10 şeklinde kodlanmıştır. Öğrenciler ise S1,S2,S3.....S10 ve idareciler ise İ1,İ2,İ3...İ5 şeklinde kodlanmıştır. Katılımcıların tanımlayıcı demografik özellikleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2

Katılımcı Öğretmenlerin Demografik Özellikleri

Katılımcılar	Cinsiyet	Branş	Unvanı	Kıdem Yılı	Yaş Aralığı
Ö1	Erkek	Fen Bilimleri	Uzman Öğretmen	16	35-40
Ö2	Kız	Fen Bilimleri	Öğretmen	7	25-30
Ö3	Erkek	Fen Bilimleri	Uzman Öğretmen	16	35-40
Ö4	Kız	Matematik	Uzman Öğretmen	12	30-35
Ö5	Erkek	Matematik	Uzman Öğretmen	18	40-45
Ö6	Kız	Türkçe	Uzman Öğretmen	17	35-40
Ö7	Erkek	Türkçe	Uzman Öğretmen	11	30-35
Ö8	Erkek	Türkçe	Öğretmen	8	30-35
Ö9	Erkek	Sosyal Bilgiler	Öğretmen	7	25-30
Ö10	Erkek	Sosyal Bilgiler	Öğretmen	5	25-30

Tablo 2’de görüldüğü gibi katılımcı öğretmenlerin kıdem yılı beş ile on sekiz yılları arasında değişkenlik göstermektedir. Katılımcıların yaş aralığı ise yirmi beş ile kırk beş arasında bulunmaktadır. Cinsiyet seçimi göz önünde bulundurulmayıp öğretmenlerin branşları dikkate alınmıştır. Sahip oldukları unvanlara bakıldığında altı kişi uzman öğretmen, dört kişi de öğretmen olarak katılmışlardır.

Tablo 3

Katılımcı Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Katılımcılar	Cinsiyet	Yaş	Sınıf
S1	Kız	14	8
S1	Kız	13	8
S1	Erkek	13	8
S1	Kız	14	8
S1	Kız	12	7
S1	Erkek	12	7
S1	Erkek	12	7
S1	Kız	11	6
S1	Erkek	11	6
S1	Kız	11	6

Tablo 3'te görüldüğü gibi katılımcı olarak görüş bildiren öğrencilerin altısı kız dördü erkektirler. Bu öğrenciler sekiz, yedi ve altı sınıf düzeyindedirler. Bu öğrencilerin yaş aralığı on bir ile on dört arasında değişkenlik göstermektedir.

Tablo 4

Katılımcı idarecilerin demografik özellikleri

Katılımcılar	Cinsiyet	Görevi	Kıdem Yılı	Yaş Aralığı
İ1	Erkek	Müdür	24	45-50
İ2	Kadın	Müdür yardımcısı	14	35-40
İ3	Erkek	Müdür	22	40-45
İ4	Kadın	Müdür	25	45-50
İ5	Erkek	Müdür yardımcısı	18	35-40

Tablo 4'te katılan idarecilerin üçü erkek ikisi de kadın olup yaş aralığı otuz beş ile elli arasında değişkenlik gösterdiği görülmektedir. Bu katılımcıların kıdem yılları on dört ile yirmi beş arasında değişmektedir.

Veri Toplama Araçları

Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formuyla elde edilmiştir. Görüşme formunu oluşturan sorular daha çok katılımcıların ÖDS'nin kullanımı hakkındaki fikirlerini ve ÖDS'nin amacına yönelik içeriğiyle ilgili görüşlerini kapsamaktadır. Başlangıçta öğretmen, öğrenci ve idareciler için 8 sorudan oluşan mülakat formu daha sonra uzman kişilerin incelemesi ile 5'er soruya indirgenerek uygulamaya karar verilmiştir. Katılımcıların müsait olduğu bir zamanda görüşleri alınmıştır.

Görüşme formu hazırlanmadan önce, alan yazın taraması yapılmış ve ilgili alanda bir Öğretim Üyesi ile 3 Öğretmen/Yüksek lisans öğrencisi olan araştırmacılar tarafından formda yer alacak sorular oluşturulmuştur. Görüşme formunun, katılımcıların ÖDS hakkındaki düşüncelerini ve karşılaştıkları sorunları belirleme amacına uygunluğunu değerlendirmek için uygulama süreci başlatılmıştır. Yarı yapılandırılmış mülakat uygulamasından sonra alınan görüşler doğrultusunda geçerliliğinin sağlanması için formlar uzman görüşlerine sunulmuştur. Farklı branşlardaki öğretmenler ve okul idarecileri için ve farklı sınıf düzeylerinde bulunan öğrenciler için uzman görüşlerinin de alınması sonucunda karar verilen 5 soru katılımcılara sunulmuştur. Hazırlanan sorular ÖDS'nin kullanımı ile ilgili sorular olup uygun zamanda bu sorular hakkında katılımcılardan görüşler alınmıştır.

Araştırmanın Geçerliliğine ve Güvenirliliğine Yönelik Yapılanlar

Bir araştırmanın geçerliliği, doğru ölçüm yapıp yapmadığını ve sonuçlarının amaca uygunluğunu değerlendirir. Bir araştırmanın güvenirliliği ise araştırmanın veya testin tutarlılığı, tekrar tekrar uygulandığında benzer sonuçlar verip vermediğini değerlendirir. Geçerlilik ve güvenirlilik kavramları araştırmanın kalitesini belirlediği için genellikle bir araştırma tasarımı yapılırken her ikisinin de önemli derecede göz önünde bulundurulması gerekmektedir (Maxwell, 2013). Geçerlilik ve güvenirlilik, araştırmanın sonuçlarının güvenirliliğini ve genellenebilirliğini etkiler, bu nedenle her ikisi de dikkatle ele alınmalıdır.

Bu çalışmada geçerlilik ve güvenirlilik; inandırıcılık, aktarıla bilirlik, tutarlılık ve doğrulana bilirlik ölçütleri ile sağlanmıştır. İnanırıcılık ölçütü, araştırma sonuçlarının birbiriyle tutarlı, açık ve anlaşılır olmasını, ayrıca diğer araştırmacılar tarafından da onaylanabilmesini gerektirir. Elde edilen veriler farklı araştırmacılar tarafından incelenmesi, verilerin kayıt cihazı ile kayıt altına alınması ve veriler araştırmacı tarafından veri indirilmesi yapılarak çalışmanın inandırıcılığı sağlanmıştır. Ayrıca katılımcı seçiminde gönüllülük ilkesi gözetilmiştir (Maxwell, 2013). Aktarıla bilirlik ölçütü ile veri analizinin tarafsız ve nesnel bir tavırla gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Çalışma kapsamında toplanan veriler araştırmacı tarafından tarafsız bir şekilde düz yazıya aktarılmış ve araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen verilere herhangi bir müdahalede bulunmadan

çalışmanın aktarıla bilirliliği sağlanmıştır. Bunun yanı sıra bulgular katılımcıların doğrudan ifadeleri ile desteklenmiştir. Benzer şekilde veri toplama sũreci ayrıntılı olarak açıklanmıştır (Krefting, 1991). Ayrıca çalışmanın tutarlılığı adına verilerin analizinde alanında uzman ve nitel çalışmaları olan iki ğretim ūyesinin gũrũřũne başvurulmuştur. Veri toplama sũreci ve veri analizi uzman kontrolũnde yapılmıştır. Bu araştırmada, katılımcıların seçimi gũnũllũlũk esasına gũre yapılmıştır. Ayrıca katılımcıların sorulara iten cevap vermeleri sağlanmış, katılımcılara ait bilgiler gizli tutulmuş ve hiçbir şekilde açıklanmayacağı belirtilmiş olup nitel çalışmalarda bir diğer lũt olan doğrulana bilirlilik, araştırmacının tarafsız, nesnel ve etik ilkelere uygun davranmasını gerektirir (Yıldırım ve şimşek, 2013). Bu bağlamda araştırmacı verilerin toplanmasında etik ilkelere ivedilikle uyduğu ve tarafsız bir şekilde araştırmasını yaparak aslında çalışmanın doğrulana bilirliliğini sağlamaya çalışmıştır.

Verilerin Analizi

Veri toplama aşamasında elde edilen veriler, hiçbir değişiklik yapılmadan yazıya dũkũlmũř; tekrarlı okuma ve inceleme sonucunda verilerin tutarlılığı teyit edilmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi verilerdeki temaları ve anlamları belirlemeye yũnelik bir yũntemdir. Bu yũntem ile araştırmacı belirli kelimeler, ifadeler veya temalar ūzerinde yoğunlaşır. Nitel veri analizi, tıpkı nicel veri analizi gibi, bilimsellik lũtleri dikkate alınarak gerçekleştirilen derin bir analiz sũrecidir (elik, Baykal ve Memur, 2020). Bu teknikte veriler ayrıştırılmakta ve tekrarlı okumalar ile belirli kodlamalar oluşturulmaktadır. İçerik analizi ile veriler detaylı ve derin bir işleme tabi tutularak kavramlar ve temalar ortaya çıkarılmaktadır (Yıldırım ve şimşek, 2013). Araştırmacılar tarafından elde edilen kod ve temalar ise tablolaştırılarak sunulmuştur. Belirtilmek istenen temaların ve kodların birbirleriyle ilişkilendirilmesi gũz nũnde bulundurularak sınıflandırmalara ve buradan da bũlũmlere gidilir. Kısaca belirtmek gerekirse yapılan bu analiz ile benzerlik ve ilişki durumu belirlenen veriler (kodlar) belirli kavramlar (kategoriler) ve temalar içeriğinde değerlendirilerek bir sonuca ulaşılır. Yapılan bũyle analizlerde katılımcı gũrũřleri içerik bakımından belirli bir dũzen ve ilişki kapsamında ayrıştırılır (Bengtsson, 2016; Merriam ve Grenier, 2019).

Araştırma verileri, iki araştırmacı ve bir uzman tarafından analiz edilerek kodlar ve temalar oluşturulmuştur. Elde edilen verilerin güvenilirliğini ortaya koymak ve görüş birliğine varılan ya da varılamayan noktaları belirlemek amacıyla Miles ve Huberman (1994) formülü kullanılmıştır: [Güvenirlik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)]. Araştırmacıların yaptığı analizlerin uyum güvenilirliği katsayısı 0,84 (%84) olarak belirlenmiştir. Bu değer, verilerin uyum katsayılarının oldukça güvenilir olduğunu göstermektedir (Miles ve Huberman, 1994). Bu bölümde; yapılan araştırmanın verilerinin nasıl toplandığı, tasarımı, yöntemi, oluşturulan çalışma grubu, uygulanması ve elde edilen verilerin analizi hakkında okuyucuya ayrıntılı bilgiler vermeye çalışılmıştır. Uygulamalar sonucunda elde edilen veriler bir sonraki bulgular bölümünde verilmiştir.

Bölüm 4

Bulgular

Bu bölümde Öğrenci-Öğretmen Destek Sistemi (ÖDS) hakkında öğretmen, öğrenci ve idarecilere ait görüşler incelenerek kodlama ile tablo haline getirilmiştir.

Araştırmanın Birinci Alt Problemine Yönelik Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi olan “*Öğrenci-Öğretmen Destek Sistemi (ÖDS) hakkında öğretmenlerin görüşleri nelerdir?*” Sorusuna çalışmaya katılan öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplar incelenmiştir. Araştırmanın bu alt problemi ile ilgili veri toplamak için yarı yapılandırılmış mülakat kullanılmıştır. Bu mülakat formunda beş adet soru bulunmaktadır.

Bu kapsamda “*Öğrenci-Öğretmen Destek Sisteminin uygulanabilirliği hakkında görüşlerinizi açıklayınız?*” Mülakatın birinci sorusuna yönelik öğretmenlerin görüşleri Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5

ÖDS’nin Uygulanabilirliğine Yönelik Bulgular

Tema	Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
ÖDS’nin Uygulanabilirliği	Olumlu	EBA’ya paralel olması	Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	8
		Ödev takip pratikliği	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10	8
		Erişimin kolay olması	Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9	6
		İçerik zenginliği	Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10	5
	Olumsuz	İnternete bağlı olması	Ö6	1
		Eşit imkânların olmaması	Ö1	1
		Öğrenciyi ekrana bağlaması	Ö3	1

Araştırmaya katılan öğretmenler görüşlerini olumlu ve olumsuz olmak üzere iki kategoride ifade etmişlerdir. Olumlu kategoride EBA’ya paralel olması (f=8), erişimin kolay olması (f=8), içerik zenginliği (f=6), ödev takip pratikliği (f=5) olarak belirtmişlerdir. Olumsuz kategoride ise internete bağlı olması (f=1), eşit imkânların olmaması (f=1), öğrenciyi ekrana bağlaması (f=1) olarak belirtmişlerdir. Bu tablodaki görüşlerin bazıları aşağıda olduğu gibi belirtilmiştir.

“Üniteler ve kazanımlar MEB ile paraleldir. Bu da öğrencinin işini kolaylaştırmaktadır”(Ö3).

“Düzenli olarak verilen ödevlerin takibi başarıyı artıracaktır” (Ö5).

“Sistem üzerinden ödev yapanları görmek öğrenci takibini kolaylaştırmakta ve ders saati içerisinde öğretmenin ödev kontrolü yükünü azaltmaktadır” (Ö6).

“Kazanımlarımızın kavranması açısından faydalı bir sistem olduğunu düşünüyorum. Fakat her öğrencinin evinde internet olup olmaması gibi bir sorunumuz da var. Bunun yanında yeni bir sistem olduğundan öğretmen ve öğrencilere tanıtım noktasında daha fazla destek olunması gerektiğini düşünüyorum” (Ö6).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin “ÖDS’nin öğrenci başarısına katkısı hakkında görüşlerinizi açıklay mısınız?” Mülakatın ikinci sorusu hakkındaki görüşleri Tablo 6’da belirtilmiştir.

Tablo 6

ÖDS’nin Öğrenci Başarısına Katkısı Hakkında Bulgular

Tema	Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
ÖDS’nin öğrenci başarısına katkısı	Olumlu	Disiplinli ortam oluşturma	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9	8
		Erişimin kolay olması	Ö3, Ö4, Ö6, Ö8, Ö9, Ö10	6
		İçerik zenginliği	Ö4, Ö6, Ö8, Ö9, Ö10	5
	Olumsuz	Eşit imkânların olmaması	Ö1, Ö2	2
		İnternete bağlı olması	Ö5	1
		Öğrenciyi ekrana bağlaması	Ö8	1

Araştırmaya katılan öğretmenler ÖDS’nin öğrenci başarısına katkısı hakkında görüşlerini olumlu ve olumsuz olarak iki kategoride değerlendirdiler. Olumlu kategoride düzenli ve disiplinli ortam oluşturma (f=8), erişimin kolay olması(f=6), içerik zenginliği (f=5) olarak belirtmişlerdir. Olumsuz kategoride ise eşit imkânların olmaması (f=2), internete bağlı olmaması (f=1), öğrenciyi ekrana bağlaması (f=1) olarak belirtmişlerdir. Bu tablodaki görüşlerin bazıları aşağıda belirtilmiştir.

“Öğrenci bilgisayardan ödevini takip edeceği zaman dikkat dağıtıcı problemler yaşayabilir”(Ö2).

“Öğrenciye ek kaynak imkânı sunuyor. Bu açıdan ekonomik anlamda avantaj sağlıyor. İçerik zenginliği konuların öğrenmesinde oldukça faydalı olacaktır”(Ö4).

“EBA’ya pandemi döneminde alışmıştık. ÖDS de çok benzer bir sistem. Uygulanabilirliği kolay, internet ve bilgisayar ortamı olan her yerde öğrencilerin kolaylıkla ulaşabileceği bir uygulamadır” (Ö3).

“Kazanım kavrama konusunda etkilidir. Fakat her öğrencinin evinde internet imkânı olmadığından her kесе ulaşma konusunda tereddütler bulunuyor” (Ö5).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin “ÖDS içeriğinin ders kitaplarıyla uyumlu olması hakkında görüşlerinizi açıklar mısınız?” Mülakatın üçüncü sorusu hakkındaki görüşleri Tablo 7’de belirtilmiştir.

Tablo 7

ÖDS İçeriğinin Ders Kitaplarıyla Uyumlu Olması Hakkında Bulgular

Tema	Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
ÖDS içeriğinin ders kitaplarıyla uyumlu olması	Olumlu	Kazanımların örtüşmesi	Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	8
		Yeni nesil sorular	Ö2, Ö3, Ö4, Ö7, Ö8, Ö9	6
		İçerik zenginliği	Ö2, Ö4, Ö5, Ö6, Ö10	5
	Olumsuz	Soru sayısı	Ö2	2
		Ünite videoları	Ö3	1
		Genel deneme sayısı	Ö1	1

Araştırmaya katılan öğretmenler ÖDS içeriğinin ders kitaplarıyla uyumlu olması hakkında görüşlerini olumlu ve olumsuz olarak iki kategoride değerlendirdiler. Olumlu kategoride kazanımların örtüşmesi (f=8), yeni nesil sorular (f=6), içerik zenginliği (f=5) olarak belirtmişlerdir. Olumsuz kategoride ise soru sayısı (f=2), ünite videoları (f=1), genel deneme sayısı (f=1) olarak belirtmişlerdir. Bu tablodaki görüşlerin bazıları aşağıda belirtilmiştir.

“ÖDS, MEB’in özellikle öğrencilerin kaynak kitap yerine kullanabileceği ve konuların tekrarında faydalı olabileceğini düşünerek oluşturduğu bir sistemdir. Bu açıdan içerik zenginliği ve konu kazanım odaklı bir test kitabı gibidir” (Ö4).

“Öğretmen ve öğrenci iletişimini çok olumlu etkileyen bir sistem olduğunu düşünüyorum. Konu kavrama ve kazanım testleri yerine kullanılabilecek kaynak bir kitaptır” (Ö8).

“LGS’ye yönelik yeni nesil sorularının olması çok yerinde bir yaklaşımdır. İçeriğinin ders kitabını destekler nitelikte olması öğrenci için konu tekrarı manasına gelmektedir” (Ö4).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin “ÖDS’nin öğrenciyi ödevlendirme ve takip etme etkisi hakkında görüşlerinizi açıklar mısınız?” Mülakatın dördüncü sorusu hakkındaki görüşleri Tablo 8’de belirtilmiştir.

Tablo 8

ÖDS’nin Öğrenciyi Ödevlendirme Ve Takip Etme Etkisi Hakkında Bulgular

Tema	Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
ÖDS’nin öğrenciyi ödevlendirme ve takip etme etkisi	Olumlu	Öğrencide sorumluluk bilinci	Ö1, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	8
		Kazanım destekli sorular	Ö2,Ö3,Ö5,Ö7,Ö8,Ö9,Ö10	7
		Düzenli ödev takibi	Ö1,Ö3,Ö5,Ö6,Ö7,Ö8	6
		Ulaşım kolaylığı	Ö2,Ö6,Ö10	3
	Olumsuz	İnternet erişimi	Ö3	1
		Ekran bağımlılığı	Ö3	1
		Göz problemleri	Ö1	2

Araştırmaya katılan öğretmenler ÖDS’nin öğrenciyi ödevlendirme ve takip etme etkisi hakkında görüşlerini olumlu ve olumsuz olarak iki kategoride değerlendirdiler. Olumlu kategoride kazanımların örtüşmesi (f=8), yeni nesil sorular (f=7), içerik zenginliği (f=6) olarak belirtmişlerdir. Olumsuz kategoride ise soru sayısı(f=1), ünite videoları (f=1), genel deneme sayısı (f=2) olarak belirtmişlerdir. Bu tablodaki görüşlerin bazıları aşağıda belirtilmiştir.

“ÖDS öğretmeninin öğrenci ödev takibini kolaylaştırmakla beraber öğrenci öğretmen arasındaki disiplinli sürecin de bir destekçisidir” (Ö5).

“Öğrencinin geleceği için en önemli etkenlerden bir tanesi de sorumluluk bilincinin olmasıdır. Bu sistem ödev takip noktasında öğrenci de sorumluluk bilincini daima canlı kılmaktadır” (Ö10).

ÖDS’nin çok faydası olduğu gibi internet erişimini de olumsuz bir faktör olarak görüyorum. Öğrencide ayrıca göz problemlerine de yol açabilir” (Ö3).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin “ÖDS’nin liselere giriş sınavı üzerindeki etkisi hakkında görüşlerinizi açıklar mısınız?” Mülakatın beşinci sorusu hakkındaki görüşleri Tablo 9’da belirtilmiştir.

Tablo 9

ÖDS'nin Liselere Giriş Sınavı Üzerindeki Etkisi Hakkında Bulgular

Tema	Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
ÖDS'nin liselere giriş sınavı üzerindeki etkisi	Olumlu	Soruların kazanımlarla örtüşmesi	Ö1, Ö2, Ö4, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9	7
		Yeni nesil sorular	Ö2, Ö3, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	7
		Düzenli çalışma	Ö2, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9	6
		Ulaşım kolaylığı	Ö2, Ö3, Ö6, Ö7, Ö10	5
	Olumsuz	Soru sayısı	Ö1, Ö2	2
		Ünite videoları	Ö9	1
		Genel deneme sayısı	Ö1	1

Araştırmaya katılan öğretmenler, ÖDS'nin öğrenciyi ödevlendirme ve takip etme etkisi hakkında görüşlerini olumlu ve olumsuz olarak iki kategoride değerlendirdiler. Olumlu kategoride soruların kazanımlarla örtüşmesi (f=7), yeni nesil sorular (f=7), düzenli çalışma (f=6) ve ulaşım kolaylığı (f=5) olarak belirtmişlerdir. Olumsuz kategoride ise soru sayısı (f=2), ünite videoları (f=1), genel deneme sayısı (f=1) olarak belirtmişlerdir. Bu tablodaki görüşlerin bazıları aşağıda belirtilmiştir.

“ÖDS’de yer alan sorular ders kitabı kazanımlarını desteklediği için öğrencinin konu pekiştirmesine olanak sağlamaktadır. Öğrencinin disiplinli ve düzenli çalışmasını sağlamaktadır. Ayrıca kaynak kitap olarak kullanılmaktadırlar” (Ö2).

“Öğrenci ÖDS ile birlikte özellikle uzaktan eğitimin gerekli olduğu yerlerde ve zamanda destek olarak kullanabilecektir. Ulaşımının kolay olması çok güzel bir avantaj olarak görüyorum” (Ö7).

“Bir öğrencimin, hocam! ÖDS’de verilen ödevleri daha düzenli takip ediyorum demesi sanırım bu sistemin avantajlarından bir tanesidir” (Ö6).

Araştırmanın İkinci Alt Problemine Yönelik Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Öğrenci-Öğretmen Destek Sistemi (ÖDS) hakkında ortaokul öğrencilerinin görüşleri nelerdir? Sorusuna, çalışmaya katılan öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar incelenmiştir. Araştırmanın bu alt

problemi ile ilgili veri toplamak için yarı yapılandırılmış mülakat kullanılmıştır. Bu mülakat formunda beş adet soru bulunmaktadır. Bu kapsamda “ÖDS’nin derslerinizin başarısına katkısı hakkındaki düşüncüleriniz nelerdir?” Mülakatın birinci sorusuna yönelik öğrencilerin görüşleri Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10

ÖDS’nin Öğrencilerin Akademik Başarısına Katkısı Hakkında Bulgular

Tema	Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
ÖDS’nin Akademik Başarıya Etkisi	Olumlu	Konuları pekiştirmeyi sağlama	S1, S3, S4, S5, S6, S7, S9, S10	8
		Yardımcı kaynak olması	S2, S3, S4, S5, S8, S9, S10	7
		Aileyi ekonomik yükten kurtarma	S2, S5, S7, S8, S10	5
		Farklı soru tipini görme	S5, S7, S9, S10	4
		Derste başarıyı artırma	S5, S7, S9, S10	4
	Olumsuz	Yeni nesil soruların az olması	S2, S6	2
		Dijital ortamda olması	S2	1
		İnternet sıkıntısının yaşanması	S6	1
		Soru çeşidinin az olması	S2	1

Araştırmaya katılan ortaokul öğrencileri, ÖDS’nin akademik başarıya katkısını olumlu ve olumsuz olmak üzere iki kategori altında ifade etmişlerdir. Öğrenciler, konuları pekiştirmeyi sağlama (f=8), yardımcı kaynak olması (f=7), aileyi ekonomik yükte kurtarma (f=5), farklı soru tipi görme (f=4) ve derste başarıyı artırma (f=4) şeklinde ifade etmişlerdir. Bunu karşın öğrenciler ÖDS’nin olumsuz yönlerine dikkat çekmişlerdir. Bunlar, yeni nesil soruların az olması (f=2), dijital ortamda olması (f=1), internet sıkıntısının yaşanması (f=1) ve soru çeşidinin az olması (f=1) şeklinde sıralanmıştır. Bu konuda görüşme yapılan öğrencilerden bazılarının görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Bence başarımızın artmasını sağlar. Çünkü farklı soru tipleri görmek sınava daha iyi hazırlanmamızı sağlar. Diğer taraftan yeni nesil soru tipi olarak az olduğunu düşünüyorum. Bize yardımcı kaynaklık etmektedir. Dijital ortamda olması da bir dezavantaj olarak görüyorum” (S2).

“ÖDS sisteminde yer alan sorular sayesinde konuları tekrar etme ve pekiştirme imkânı buluyorum. Bunun yanı sıra konu eksikliklerimin görülmesine yardımcı olmaktadır” (S3).

"Yeni nesil soruları olmadığı için fazla bir katkısının olacağını düşünmüyorum. Soruların bilgisayar ortamında olması internet gerekmektedir. İnternet sorun yaşadığım için sorulara düzenli olarak giremiyorum" (S6).

"Ödev takibini daha güzel yapıyorum. Misafirlikte bile internete girip varsa ödevimi yapıyorum ve derslerimde giderek başarıım artıyor" (S5).

"Bu sistemi en çok da ödev için seviyorum. Ayrıca kaynak kitap olarak kullanıyorum. Öğretmenlerimin verdiği ödevi daha pratik takip ediyorum" (S10).

"Yardımcı kaynak olarak işime çok yarıyor. Ödev takibini daha rahat yapıyorum" (S9).

Araştırmaya katılan öğrencilerin "Öğrenci-Öğretmen Sistemi içeriğinin derslerinizin etkinlikleri ile uyumlu olup olmadığı hakkındaki görüşleriniz nelerdir?" Sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11

ÖDS'nin Ders Etkinlikleri İle Uyumlu Olup Olmadığı Hakkında Bulgular

Tema	Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
ÖDS ile ders etkinliklerinin uyumluluğu	Olumlu	İçerik benzerliği	S1, S3, S4, S6, S7, S8, S9, S10	8
		Konularla ilgili sorular	S1, S2, S3, S6, S8, S9, S10	7
		Konuyu anlamayı kolaylaştırma	S1, S3, S4, S6, S9, S10	6
	Olumsuz	Kısmen uyumlu olması	S2, S5	2
		Soru çeşidinin az olması	S8	1
		Etkinlik içerikli soruların az olması	S3	1

Öğrenciler, ÖDS'nin ders etkinlikleri ile uyumlu olup olmadığını iki kategoride analiz etmişlerdir. ÖDS ile ders içeriğinin uyumlu olduğunu içerik benzerliği olarak (f=8), konularla ilgili soruların olması (f=7), konuyu anlamayı kolaylaştırma (f=6) olarak dile getirmişlerdir. ÖDS ile ders içeriğinin olumsuz ilişkilendirmesini kısmen uyumlu olarak dile getiren (f=2), soru çeşidinin az olması olarak dile getiren (f=1) ve etkinlik içerikli soruların az olması (f=1) olarak dile getiren bir tablo ortaya çıkmıştır. Bu anlamda öğrencilerden bazılarının görüşleri aşağıda belirtilmiştir.

“Ders kitaplarımızda bulunan konularla ilgili benzerlik vardır. Bu bizim ilgimizi daha da artırıyor, ancak etkinlik içerikli soruların sayısı keşke fazla olsaydı” (S3).

“Konularla ilgili sorular vardır. Ancak soru sayısı fazla olsaydı daha iyi olurdu. Bence öğrenciler için çok iyi hazırlanmış bir sistemdir” (S=8).

“Okulda gördüğümüz konularla ilgili soruları çözerek başarıımızı artırıyoruz. İnternet olan her yerde daha rahat bir şekilde ödevlerimizi yapıyoruz” (S10).

Öğrencilerin, “ÖDS’nin Liselere Giriş Sistemi (LGS) üzerindeki etkisi hakkında düşüncelerinizi açıklayınız?” Sorusuna ilişkin verdikleri cevaplar aşağıdaki Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12

ÖDS’nin Liselere Giriş Sınavı Üzerindeki Etkisi Hakkında Bulgular

Tema	Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
ÖDS’nin LGS üzerindeki etkisi	Olumlu	Yeni nesil sorularının güzel olması	S1, S3, S4, S6, S7, S8, S9, S10	8
		LGS ile tutarlı olması	S1, S2, S3, S6, S7, S9, S10	7
		MEB’in soruları hazırlamış olması	S1, S2, S3, S6, S9, S10	6
		Kaynak eksikliğini giderme	S1, S3, S4, S6, S7, S10	6
	Olumsuz	Yeni nesil sorularının az olması	S2, S5	2
		Soru çeşidinin az olması	S2	1
		Etkinlik içerikli soruların az olması	S8	1

Öğrenciler ÖDS’nin liselere giriş sınavı üzerindeki etkisini olumlu ve olumsuz olmak üzere iki kategoride analiz etmişlerdir. Olumlu kategoride; yeni nesil sorularının güzel olması (f=8), LGS ile tutarlı olması (f=7), MEB’in soruları hazırlamış olması (f=6) ve kaynak eksikliğini giderme (f=6) olarak dile getirmişlerdir. Olumsuz kategori de ise yeni nesil sorularının az olması (f=2), soru çeşidinin az olması (f=1) ve etkinlik içerikli soruların az olması (f=1) olarak bir tablo elde edilmiştir. Bu tablo doğrultusunda bazı öğrencilerin görüşleri aşağıda belirtilmiştir.

“MEB’in hazırlamış olduğu yeni nesil soruları güzeldir. Bu sorular etkinlikle olsaydı daha güzel olurdu. Kaynak olarak bize destek oluyor” (S3).

“Keşke yeni nesil soruları sayısı ve çeşidi fazla olsaydı; çünkü sorularını çok beğeniyorum. Ayrıca ödev verildiğinde kaynak olarak kullanıyorum”(S5).

“Bu sistemi çok beğeniyorum. Bence LGS ile çok uyumludur; çünkü MEB soruları hazırlamış. Soru sayısı biraz fazla olsaydı daha iyi olurdu. Bir de farklı sorular bizim işimize çok yarardı” (S2).

“Kaynak olarak kullanıyorum ve çok faydasını görüyorum. Yeni nesil sorularına da oldukça yer vermişler. İşime çok yarıyor” (S4).

Öğrencilerin, “ÖDS’nin içeriğinin yeterli olup olmadığı hakkında düşüncelerinizi açıklayınız?” Sorusuna verdikleri cevaplar aşağıdaki Tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 13

ÖDS’nin İçeriğinin Yeterli Olup Olmadığına Yönelik Bulgular

Tema	Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
ÖDS’nin içeriğinin yeterli olup olmaması	Olumlu	Soru sayısının yeterli olması	S1, S3, S4, S7, S8, S9, S10	7
		Ödevlerin düzenli olması	S1, S2, S4, S6, S7, S9, S10	7
		Ödev takibini kolaylaştırma	S2, S3, S4, S5, S6, S9	6
	Olumsuz	Yeni nesil sorularının az olması	S1, S2	2
		Soru çeşidinin az olması	S1	1
		Ders videolarının az olması	S9	1

Öğrenciler, ÖDS’nin içeriğinin yeterli olup olmadığına yönelik olumlu ve olumsuz olmak üzere iki kategoride analiz etmişlerdir. Olumlu kategoride soru sayısının yeterli olması (f=7), ödevlerin düzenli olması (f=7) ve ödev takibini kolaylaştırma (f=6) olarak dile getirmişlerdir. Olumsuz olarak da yeni nesil sorularının az olması (f=2), soru çeşidinin az olması (f=1) ve ders videolarının az olması (f=1) olarak dile getirerek bir tablo elde edilmiştir. Bu tablo doğrultusunda bazı öğrencilerin görüşleri aşağıda belirtilmiştir.

“ÖDS’de yeterli soru sayısı vardır; ancak yeni nesil sorularının sayısı artırılmalıdır. Ödevlerimizin takibinde bize çok faydası dokunuyor” (S3).

“ÖDS ödevlerin takibinde ve düzenli olmasında çok yararlıdır diye düşünüyorum” (S6).

“ÖDS ile ödevlerimi daha düzenli takip ediyorum. Bazen evde olmasak da örneğin misafirlik gibi yine de telefon üzeri ödevlerimi takip edebiliyorum” (S9).

“Bence ÖDS’de soru çeşidi ve yeni nesil sorularının sayısı azdır” (S1).

“ÖDS’nin bana en büyük faydası çok kitabı takip etme stresini yaşamıyorum” (S7).

Araştırmaya katılan öğrencilerin, “ÖDS’yi sıklıkla kullanıp kullanmadığınızı açıklayınız?” Sorusuna verdikleri cevap aşağıdaki Tablo 14’te verilmiştir.

Tablo 14

ÖDS’nin Sıklıkla Kullanıp Kullanılmadığına Yönelik Bulgular

Tema	Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
ÖDS’nin sıklıkla kullanılıp kullanılmaması	Olumlu	Erişiminin kolay olması	S1, S2, S3, S4, S7, S8, S10	7
		İnternet olan her yerde ulaşılması	S1,S2,S6,S7,S9,S10	6
		Ödev takibi için kullanma	S2,S3,S4,S7,S9,S10	5
		Konuları pekiştirmek için kullanma	S2,S3,S7,S9,S10	5
	Olumsuz	Telefonda takibin zor olması	S8	1
		Bilgisayar ihtiyacının olması	S1	1
		Ekranın göze etkisi	S5	1

Araştırmaya katılan ortaokul öğrencileri, ÖDS’nin sıklıkla kullanılıp kullanılmadığına yönelik görüşlerini olumlu ve olumsuz olmak üzere iki kategoride ifade etmişlerdir. Erişimin kolay olması (f=7), internet olan her yerde ulaşılması (f=6), ödev takibi için kullanma (f=5) ve konuları pekiştirmek için kullanma (f=5) olarak olumlu görüşlerini belirtmişlerdir. Olumsuz olarak da telefonda takibin zor olması (f=1), bilgisayar ihtiyacının olması (f=1) ve ekranın göze etkisi (f=1) olarak dile getirmişlerdir. Bu tabloda yer alan bazı öğrencilerin görüşleri aşağıda belirtilmiştir.

“ÖDS ile ödevlerimi takip ediyorum ama telefonda zorlanıyorum. Bazen de gözlerim çok yoruluyor ve rahatsızlık veriyor” (S8).

“Bizim evde internet olduğu için sıklıkla kullanıyorum. Ödev takibi ve konuları pekiştirmek için kaynak kitap yerine kullanıyorum” (S3).

“ÖDS’yi sıklıkla kullanıyorum. Fen bilgisi öğretmenimiz ödevleri bu sistemde veriyor, misafirlikte bile olsam ödev takibini kolayca

yapabiliyorum. Telefonda biraz zor oluyor ve gözlerimi de yorduğunun farkındayım” (S7).

“İnternete girerek ödevlerimi yapıyorum. Bu sistem tam bana göredir. Tekrar için ve ödev takibi çok güzel olmuş” (S2).

Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine Yönelik Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “ÖDS hakkında idarecilerin görüşleri nelerdir? Sorusuna çalışmaya katılan idarecilerin vermiş oldukları cevaplar incelenmiştir. Araştırmanın bu alt problemi ile ilgili veri toplamak için yarı yapılandırılmış mülakat kullanılmıştır. Bu mülakat formunda beş adet soru bulunmaktadır. Bu kapsamda “*Öğrenci/Öğretmen Destek Sisteminin uygulanabilirliği hakkında görüşlerinizi açıklar mısınız?*” Mülakatın birinci sorusuna yönelik idarecilerin görüşleri Tablo 15’te verilmiştir.

Tablo 15

ÖDS’nin Uygulanabilirliğine Yönelik Bulgular

Tema	Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
ÖDS’nin Uygulanabilirliği	Olumlu	Ödev takip pratikliği	İ1, İ2, İ3, İ4, İ5	5
		EBA’ya paralel olması	İ1, İ2, İ3, İ5	4
		Erişimin kolay olması	İ2, İ3, İ4, İ5	4
		İçerik zenginliği	İ1, İ2, İ5	3
	Olumsuz	İnternete bağlı olması	İ2, İ3	2
		İmkânların yetersizliği	İ1	1
		Öğrenciyi ekrana bağlaması	İ3	1

Araştırmaya katılan idareciler, görüşlerini olumlu ve olumsuz olmak üzere iki kategoride ifade etmişlerdir. Olumlu kategoride EBA’ya paralel olması (f=5), erişimin kolay olması (f=4), içerik zenginliği (f=4), ödev takip pratikliği(f=3) olarak belirtmişlerdir. Olumsuz kategoride ise internete bağlı olması (f=2), imkânların yetersizliği (f=1), öğrenciyi ekrana bağlaması (f=1) olarak belirtmişlerdir. Bu tablodaki görüşlerin bazıları aşağıda olduğu gibi belirtilmiştir.

“EBA’ya benzer bir içeriğe sahip olup uzaktan eğitim gerektiği zamanlarda özellikle çok güzel sonuçlar vereceğini düşünüyorum” (İ5).

“Sistem üzerinden ödev yapanları görmek öğrenci takibini kolaylaştırmakta ve ders saati içerisinde öğretmenin ödev kontrolü yükünü azaltmaktadır” (İ4).

“Öğretmen ile öğrenci arasındaki iletişimi daha sağlıklı ve istikrarlı hale getirerek ödev takibini kolaylaştıracağına inanıyorum” (İ5).

“Yeni nesil sorularının olması ve liselere giriş sistemini düşünerek bu sistemin oluşturulması çok anlamlı oluşturmaktadır” (İ1).

“Üniteler ve kazanımlar MEB ile paraleldir. Bu da öğrencinin işini kolaylaştırmaktadır” (İ3).

“Kazanımlara yönelik bir içeriğin hazırlanmış olması ders kaynak açığını azaltmaktadır. Velilerin öğrencileri için alması gereken kaynak kitap külfetini de azaltmaktadır. Bu sistemle öğretmenlerin ödev takibi daha düzenli olacaktır” (İ2).

Araştırmaya katılan idarecilerin, “ÖDS’nin öğrenci başarısına katkısı hakkında görüşlerinizi açıklar mısınız?” Mülakatın ikinci sorusu hakkındaki görüşleri Tablo 16’da belirtilmiştir.

Tablo 16

ÖDS’nin Öğrenci Başarısına Katkısı Hakkında Bulgular

Tema	Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
ÖDS’nin öğrenci başarısına katkısı	Olumlu	Öğretmen ve öğrenci iletişimi	İ1, İ2, İ3, İ4, İ5	5
		Erişimin kolay olması	İ3, İ4, İ5	3
		İçerik zenginliği	İ3, İ4, İ5	3
	Olumsuz	İnternete bağlı olması	İ4	1
		Eşit imkânların olmaması	İ5	1
		Öğrenciyi ekrana bağlaması	İ2	1

Araştırmaya katılan idareciler, ÖDS’nin öğrenci başarısına katkısı hakkında görüşlerini olumlu ve olumsuz olarak iki kategoride değerlendirdiler. Olumlu kategoride Öğretmen ve öğrenci iletişimi (f=5), erişimin kolay olması (f=3), içerik zenginliği (f=3) olarak belirtmişlerdir. Olumsuz kategoride ise internete bağlı olması (f=1), eşit imkânların olmaması (f=1), öğrenciyi ekrana bağlaması (f=1) olarak belirtmişlerdir. Bu tablodaki görüşlerin bazıları aşağıda belirtilmiştir.

“Öğrenci bilgisayara oturmak istediğinde zamanını bununla geçirebilir. Fakat ihmal edilirse öğrenci ders çalışıyorum diye bilgisayara oturup başka şeylerle ilgilenebilir” (İ2).

“Öğrenciye ek kaynak imkânı sunuyor. Bu açıdan ekonomik anlamda avantaj sağlıyor. İçerik zenginliği konuların öğrenmesinde oldukça faydalı olacaktır” (İ2).

“EBA’ya pandemi döneminde alışmıştık. ÖDS de çok benzer bir sistem. Uygulanabilirliği kolay, internet ve bilgisayar ortamı olan her yerde öğrencilerin kolaylıkla ulaşabileceği bir uygulamadır” (İ3).

“Kazanım kavrama konusunda etkilidir. Fakat her öğrencinin evinde internet imkânı olmadığından her kесе ulaşma konusunda tereddütler bulunuyor” (İ5).

Araştırmaya katılan idarecilerin, “ÖDS içeriğinin ders kitaplarıyla uyumlu olması hakkında görüşlerinizi açıklar mısınız?” Mülakatın üçüncü sorusu hakkındaki görüşleri Tablo 17’de belirtilmiştir.

Tablo 17

ÖDS İçeriğinin Ders Kitaplarıyla Uyumlu Olması Hakkında Bulgular

Tema	Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
ÖDS içeriğinin ders kitaplarıyla uyumlu olması	Olumlu	Kazanımların örtüşmesi	İ1, İ2, İ3, İ4, İ5	5
		Yeni nesil sorular	İ2, İ3, İ4, İ5	4
		Kazanımların desteklenmesi	İ2, İ4, İ5	3
	Olumsuz	Soru sayısı	İ3	1
		Ünite videoları	İ5	1
		Genel deneme sayısı	İ4	1

Araştırmaya katılan idareciler ÖDS içeriğinin ders kitaplarıyla uyumlu olması hakkında görüşlerini olumlu ve olumsuz olarak iki kategoride değerlendirdiler. Olumlu kategoride kazanımların örtüşmesi (f=5), yeni nesil sorular (f=4), kazanımların desteklenmesi (f=3) olarak belirtmişlerdir. Olumsuz kategoride ise soru sayısı (f=1), ünite videoları (f=1), genel deneme sayısı (f=1) olarak belirtmişlerdir. Bu tablodaki görüşlerin bazıları aşağıda belirtilmiştir.

“ÖDS’nin daha da yaygınlaşması lazım diye düşünüyorum. Öğretmenlerin ve öğrencilerin iş yükünü hafifletmektedir. İçerik zenginliği ve yeni nesil sorularla donanması büyük fayda sağlamaktadır” (İ2).

Araştırmaya katılan idarecilerin, “ÖDS’nin öğrenciyi ödevlendirme ve takip etme etkisi hakkında görüşlerinizi açıklar mısınız?” Mülakatın dördüncü sorusu hakkındaki görüşleri Tablo 18’de belirtilmiştir.

Tablo 18

ÖDS’nin Öğrenciyi Ödevlendirme ve Takip Etme Etkisi Hakkında Bulgular

Tema	Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
ÖDS’nin öğrenciyi ödevlendirme ve takip etme etkisi	Olumlu	Öğrencide sorumluluk bilinci	İ1, İ2, İ3, İ4, İ5	5
		Düzenli ödev takibi	İ1, İ2, İ3, İ4, İ5	5
		Kazanım etkinlikleri	İ2, İ3, İ4, İ5	3
		Ulaşım kolaylığı	İ2, İ4, İ5	3
	Olumsuz	İnternet erişimi	İ1, İ3	2
		Ekran bağımlılığı	İ3	1
		Göz problemleri	İ1	1

Araştırmaya katılan öğretmenler ÖDS’nin öğrenciyi ödevlendirme ve takip etme etkisi hakkında görüşlerini olumlu ve olumsuz olarak iki kategoride değerlendirdiler. Olumlu kategoride öğrencide sorumluluk bilinci (f=5), düzenli ödev takibi (f=5), Kazanım etkinlikleri (f=3), ulaşım kolaylığı(f=3) olarak belirtmişlerdir. Olumsuz kategoride ise internet erişimi (f=2), ekran bağımlılığı (f=1), göz problemleri (f=1) olarak belirtmişlerdir. Bu tablodaki görüşlerin bazıları aşağıda belirtilmiştir.

“Öğrencilerin başarısında en önemli etken şüphesiz onların sorumluluk bilinci ile yetiştirilmesidir. Bu sistem ile sorumluluk bilincinin pratikte daha da ön plana çıkması sağlanmış oluyor. Verilen ödevlerin zamanında yapılmasına yardımcı bir sistemdir” (İ1).

“MEB, uzaktan eğitimin önem kazanması üzerine çeşitli platformlarda öğrencilere yönelik eğitim öğretim faaliyetlerine hız kazandırmıştır. Bunun için de ders kitaplarında bulunan kazanımların pekiştirilmesi için ÖDS’yi oluşturmuştur” (İ2).

Araştırmaya katılan idarecilerin, “ÖDS’nin liselere giriş sınavı üzerindeki etkisi hakkında görüşlerinizi açıklar mısınız?” Mülakatın beşinci sorusu hakkındaki görüşleri Tablo 19’da belirtilmiştir.

Tablo 19

ÖDS’nin Liselere Giriş Sistemi Üzerindeki Etkisi Hakkında Bulgular

Tema	Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
ÖDS'nin liselere giriş sistemi üzerindeki etkisi	Olumlu	Kaynak eksikliğini giderme	İ1, İ2, İ3, İ4, İ5	5
		Yeni nesil sorular	İ2, İ3, İ4, İ5	4
		Kazanım destekli sorular	İ2, İ3, İ4, İ5	4
		Motivasyonu artırma	İ2, İ3, İ4, İ5	4
	Olumsuz	İnternet erişimi	İ3, İ5	2
		Ekran bağımlılığı	İ3	1
		Göz problemleri	İ5	1

Araştırmaya katılan idareciler, ÖDS'nin öğrenciyi ödevlendirme ve takip etme etkisi hakkında görüşlerini olumlu ve olumsuz olarak iki kategoride değerlendirdiler. Olumlu kategoride kaynak eksikliğini giderme (f=5), yeni nesil sorular (f=4), kazanım destekli sorular (f=4), motivasyonu artırma (f=4) olarak belirtmişlerdir. Olumsuz kategoride ise internet erişimi (f=2), ekran bağımlılığı (f=1), göz problemleri (f=1) olarak belirtmişlerdir. Bu tablodaki katılımcılara ait görüşlerin bazıları aşağıda belirtilmiştir.

“MEB, ders kitaplarına paralel bir içerik hazırlanmıştır. Bu da öğrencilerin kazanımlara yönelik soru çözümünü sağlamaktadır” (İ4).

“Öğretmenlerin ve öğrencilerin üniteler ile ilgili çok soru çözmelerine olanak sağlamaktadır. Öğrencinin motivasyonunu artırdığı gözlemlenebilmektedir. Özellikle uzaktan eğitimin mecburi olduğu durumlarda çok daha fazla başvurulmuş bir sistemdir” (İ4).

Bölüm 5

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde, ortaokul öğretim kademesinde görev yapan farklı branş öğretmenlerinin, farklı sınıf düzeylerinde bulunan öğrencilerin ve okul idarecilerinin ÖDS'nin kullanımı hakkındaki görüşleri bazı kriterlere göre irdelenerek öğretmenlerin, öğrencilerin ve idarecilerin ÖDS'nin kullanımı hakkındaki görüşleri alt problemler başlığı altında tartışılmıştır. Tartışmanın birinci alt başlığı öğretmenlerin, ikinci alt başlığı öğrencilerin ve üçüncü alt başlığı ise idarecilerin ÖDS'nin kullanımı hakkındaki görüşleri olarak belirtilmiştir. Bu görüşlerin olumlu ve olumsuz tarafları katılımcıların beyan etmesi doğrultusunda analiz edilerek çeşitli önerilerle dile getirilmiştir.

Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Tartışma

Araştırmaya katılan öğretmenler ÖDS'nin, EBA ile benzer işlevi gördüğünü, öğretmen ile öğrenci arasındaki iletişimi daha sağlıklı hale getirdiğini aynı zamanda ödevlerin takibi sürecinde iş kolaylığı sağladığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin böyle bir yaklaşımı, ÖDS'yi aktif kullanmasıyla ilişkilendirilebilir. EBA ile ilgili yapılan bir çalışmada (Alabay, 2015) öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşleri incelenerek platform üzerinde öğretmen ve öğrenci arasında derslere yönelik bir iletişim olduğu görülmektedir. Bu da öğretmenlerin ÖDS hakkındaki görüşlerini desteklemektedir.

Ayrıca öğretmenler, ÖDS'nin ödev takibini daha pratik ve istekli hale getirdiğini ayrıca ders kaynak eksikliğini gidermede de rol aldığını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin bu ifadeleri, onların uygulamalı olarak ÖDS'yi kullanmalarından kaynaklı olduğu düşünülebilir. Doğan ve Koçak (2020) EBA üzerine yaptıkları araştırmada, son dönemlerde özellikle yürütülen uzaktan eğitim faaliyetlerinde, bu sistemin oldukça önemli bir işleve sahip olduğunu belirtmişlerdir. İçerik olarak sınavlar, ders anlatım videoları, yarışmalar, blog bölümü gibi zengin bir sistem haline gelen EBA eğitim faaliyetlerinde öğrenciler için bir kaynak görevi görmektedir. Bu konuyla ilgili Kuyubaşioğlu ve Kılıç (2019) EBA sisteminin eğitim-öğretim faaliyetleri sırasında derslerin daha zevkli hale gelmesini sağlayan yeni bir eğitim aracı olduğunu ifade etmiştir. Bu çalışmalar öğretmenlerin ÖDS için yaptıkları yorumları desteklemektedir.

Öğretmenler, ÖDS'nin internetle çalışıyor olmasını bir sınırlılık olarak dile getirmişlerdir. ÖDS'nin öğrencilerde aynı zamanda ekran bağımlılığı oluşturacağı ve zaman zaman amacı dışında kullanılabileceğini ön görüş olarak vurgulamışlardır. Öğretmenlerin bu şekilde görüş beyan etmelerinde, teknolojinin öğrenme ortamlarının bir parçası olması ve öğrencilerin günlük hayatlarında teknolojinin önemli bir yer teşkil etmesinden kaynaklı olabilir. Teknolojinin olumsuz yanları olmasına rağmen teknolojinin doğru kullanımı öğrencilerin akademik başarısında etkili olduğu tespit edilmiştir (Akdeniz, Öztürk ve Bakırcı, 2017). Başka bir çalışmada EBA etkisiyle oluşturulan eğitimin, konuları desteklediği ve konuları tekrar etme imkânı sağladığı, test çözme yeteneklerini geliştirdiği ve akademik başarıyı oldukça artırdığı sonucu elde edilmiştir (Bakırcı ve Kılıç, 2020). Bir başka araştırmada da öğrencilerin velileri, uygun maliyetlerle çeşitli yerlerde erişilebilir bilgisayarlar, telefonlar veya tabletlerle COVID 19 gibi benzer krizler nedeniyle öğrenmenin uzaktan eğitim ile yapılabileceğinin sürdürülebilirliğini söylemektedirler (Mulenga ve Marban 2020).

Araştırmaya katılan öğretmenler, ÖDS'nin öğrenci başarısına olumlu katkısının yanı sıra bazı olumsuz noktalara da dikkat çekmişlerdir. Düzenli ve disiplinli ortam oluşturması, erişimin kolay olması ve içerik zenginliği bağlamında düşünüldüğünde öğrencilerin başarıları olumlu şekilde etkilenecektir. Buna karşın internete bağlı olması, eşit imkânların olmaması ve öğrenciyi ekrana bağlaması gibi değişkenlerin öğrenci başarısını olumsuz etkileyeceğini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecindeki deneyimlerinin, böyle bir fikir beyan etmelerinde etkili olduğu söylenebilir. Daha önce yapılmış olan bir araştırmada, mobil cihazlar üzerinden gerçekleştirilen mobil öğrenme etkinlikleri, bazı avantajlar sunduğu gibi, belirli dezavantajlar da yaratabilmektedir. Bu durum, öğrencilerin uzaktan eğitim ve mobil öğrenmeye yönelik algılarını olumlu ya da olumsuz şekilde etkileyebilmektedir (Gökbulut, 2021).

Araştırmaya katılan öğretmenler ÖDS içeriğinin ders kitaplarıyla büyük oranda örtüştüğünü ifade etmişlerdir. Özellikle kazanımların, yeni nesil sorularının ve içerik zenginliği değişkenleri bağlamında ÖDS içeriğinin ders kitaplarıyla örtüştüğüne dikkat çekmişlerdir. Diğer taraftan soru sayısının, ünite videolarının ve genel deneme sayısının az olmasını ÖDS'nin olumsuzluğu olarak ön plana çıkarmışlardır. Çalışmaya katılan öğretmenlerin sekizinci sınıf öğrencilerinin

derslerine girmeleri nedeniyle ÖDS'yi etkili kullanmaları ve LGS'de sorulan kazanım ve soru türlerini iyi bilmeleri ile açıklanabilir. Teknolojinin eğitime entegrasyonu ve kullanımı ile birlikte, daha gelişmiş bir şekilde gerçekleştirilen uzaktan eğitim, bazı dezavantajları da beraberinde getirebilmektedir (Balaman ve Hanbay Tiryaki, 2021). Bu konuda yapılan bir çalışmada uzaktan eğitimin bu önemli olumsuz yönlerini şu şekilde belirtmiştir: Grup çalışması disiplininin yoksunluk ve etkileşim eksikliği, motivasyon kaybına ve öğrencilerin asosyalleşmesine neden olabilir. Ayrıca, uygulama gerektiren derslerin veya konuların öğretiminde yetersizlikler yaşanabilir. Teknoloji bağımlılığı riski ve ölçme ile değerlendirmenin güvenilirliği de bir diğer sorun olabilir (Elitaş, 2017).

Öğretmenler ÖDS'nin öğrenciyi ödevlendirme ve takip etmede oldukça önemli bir sistem olduğunu ifade etmişlerdir. Bu sistemi önemli kılan nedenleri; öğrenciye sorumluluk bilinci kazandırma, kazanım destekli soruların varlığı, düzenli ödev takibi yapabilme şeklinde sıralamışlardır. Bunun yanında ÖDS'nin bazı olumsuz noktalarını da ön plana çıkardıkları görülmektedir. Bu olumsuzluklar ekran bağımlılığı ve öğrencide oluşturacağı sağlık problemleridir. Bu durum birçok derste verilen ödevlerin ders kitapları ve kaynak kitapları olmadan internet erişiminin olduğu her yerde mobil cihazlar aracılığıyla öğrencilerin ödevlerine kolaylıkla ulaşmaları etkili olduğu düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenler, ÖDS'nin kullanımını detaylı bir şekilde açıklamışlardır. Öğretmenler, ÖDS'nin öğrencilerin ödev takibini desteklediğini, kalıcı öğrenmeyi ve öğrencide sorumluluk bilincini sağladığını ifade etmişlerdir. Ayrıca bu sistemde, derslerin kazanımlarını destekleyen soruların olması, derslerin öğrenmesini kolaylaştırma gibi hizmetleri de barındırdığının bir göstergesidir. Öğretmenlerin bu şekilde düşünmelerinde, öğretmenlerin ÖDS'yi kullandıkları, öğrencilerin ödev ve soru çözümlerini burada takip etmelerinin etkili olduğu söylenebilir. Bu kapsamda, öğretmenlerin ÖDS'nin çoğunlukla öğrencilerin ödevlendirilmesi noktasında başarılı sonuçlar ortaya çıkaracağı noktasında hem fikir oldukları anlaşılmaktadır. Öğretmen görüşlerine bakıldığında olumsuz durumlardan bazıları ise herkesin evinde internet olmayışı veya ekran bağımlılığı ve sağlık problemlerinin oluşabileceği olumsuz durumlardan birkaç tanesidir. Öğretmenlerin böyle bir çıkarımda bulunmasının altında ÖDS'yi kullanan öğrencilerin bu problemi dile getirmiş olmasıyla ilişkilendirilebilir. EBA ile örtüşen

ÖDS, derslerde yer alan bazı konuların soyut ve karmaşık olması nedeniyle özellikle daha çok soru çözümü olanağını oluşturarak daha hızlı öğrenme ve tekrar yapabilme olanağı sağlayarak dersi zevkli hale getirmektedir (Balaman ve Hanbay Tiryaki, 2021). Şimşek (2017), yaptığı çalışmada, EBA'daki uygulamaların görsel ve işitsel özelliklere sahip olmasının, öğrencilerin öğrenme sürecinde eğlenerek öğrenmelerini sağladığını ve bunun da bilgilerin daha kalıcı olmasına katkıda bulunduğunu belirtmiştir. Bu açıklamalar, elde edilen bulgularla uyum göstermektedir. ÖDS de EBA bünyesinde, ortak amaçları olan bir sistem olduğu için aynı sonuçları doğurmaktadır. Çiftçi, Taşkaya ve Alemdar (2013) yaptıkları çalışmada öğretmen görüşlerinin EBA'nın öğrenmeyi görsel desteklediği ve bilgiye ulaşımı kolaylaştırdığı şeklinde belirtmişlerdir. ÖDS'nin EBA'nın bir parçası olduğunu düşündüğümüzde bu çalışmanın sonucu ÖDS hakkında öğretmenlerin dile getirdikleriyle örtüşmektedir.

Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Tartışma

Çalışmaya katılan öğrencilerin ÖDS'nin kullanımı hakkındaki görüşleri incelendiğinde, ÖDS'nin kendilerine ders kaynağı olarak çok fayda sağladığını dile getirmişlerdir. Öğrencilerin bu şekilde görüş beyan etmelerinde; okulda işlemiş oldukları konuları pekiştirmek için her dersten konuyla ilgili soru çözmelerinin etkili olduğu söylenebilir. ÖDS'nin ödevlerini daha düzenli takip etme noktasında fayda sağladığını aynı zamanda yeni nesil sorularının olmasını içerik zenginliği olarak görmüşlerdir. Öğrencilerin bu olumlu açıklamalarında öğretmenler tarafından onlara verilen ders ödevlerinin devam etmesiyle ilişkilendirilebilir. Bu olumlu yanların ise ÖDS'nin konuyu pekiştirdiği, kaynak oluşturduğu, farklı soru görmeyi sağlama şeklide açıklamışlardır. Öğrencilerin bu şekilde görüş beyan etmelerinde, ÖDS'nin kendilerine sunmuş olduğu imkânlarının farkında olmaları ve bu sistemin derslerde kendilerine sağlamış olduğu fırsatların farkında olmaları ile açıklanabilir. Aynı zamanda öğrencilerin ders tekrarını sağlayarak konuyu etkili öğrenmeleri ve dersteki başarılarının artmasında da etkili olduğu düşünülmektedir. Çalışmaya katılan öğrenciler, ÖDS'nin olumlu yanlarının yanı sıra bazı olumsuz yönlerine dikkat çekmişlerdir. Bazı öğrenciler, bu sistemin göz problemlerine neden olduğunu ve içeriğinin yetersizliğini dile getirmişlerdir. ÖDS'nin bu olumsuz durumunu dile getirmelerinde ödevlerin takip edilmesi ve soru çözüm esnasında uzun süre ekrana maruz kalmalarının etkili olduğu düşünülmektedir.

Öğrenciler, ÖDS'nin ders kaynaklarının yerinde de işlev gördüğünü ve bu durumun aileleri ekonomik yönden büyük bir yükten kurtardığını da dile getirmişlerdir. Bu sistem sayesinde öğrencilerin ailelerinden dersler için daha az ek kaynak talep etmelerinin farkında oldukları ile açıklanabilir. Mevcut çalışmada öğrencilerden elde edilen bulguların, uzaktan eğitim yaklaşımı ile yapılan çalışmaların sonuçları ile büyük oranda örtüşmektedir. Çünkü uzaktan eğitim çalışmalarının olumlu yönlerinden birisi de ekonomik olmasıdır (İşman, Buluş ve Yüzüncüyıl, 2016). ÖDS'nin olumsuz yanlarından birisinin de yeni nesil sorularının az olmasıdır. Bu durum, ortaokul öğretim kademesinde farklı bilişsel düzeyde öğrencilerin olması nedeniyle soru türlerinde çeşitlilik olmasından kaynaklanmış olabilir. Nitekim öğrenciler ile yürütülen bir çalışmada, öğrenciler ölçme ve değerlendirmede sorulan soruların nitelikli birey olarak yetişmelerine katkı sağlamalıdır. Özellikle bu soruların öğrencileri araştırmaya, sorgulamaya, çevresini tanımaya ve teknoloji ve bilimdeki gelişmeleri takip etmeye yönlendirmelidir (Keçeci ve Zengin, 2015). Alan yazındaki bu çalışmanın sonuçları, mevcut çalışmada öğrenci görüşleri ile benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Çalışmaya katılan öğrenciler, ÖDS ile ders içeriklerinin uyumluluğu hakkında görüş beyan etmişlerdir. Öğrenciler, bu sistemin konuları anlamaya yönelik kolaylaştırıcı bir etkene sahip olduğunu ve aynı zamanda içeriğinin ders kitapları ile bir bütünlük oluşturduğunu ifade ettikleri görülmektedir. Öğrencilerin yaptıkları bu yorum ders kitaplarını aktif kullanmaları ve onların ÖDS'yi etkili bir şekilde takip etmeleriyle açıklanabilir. Öğrenciler aynı zamanda ÖDS'nin eğitim-öğretimi daha etkili bir düzeye taşımasını dile getirmişlerdir. Öğrencilerin, EBA'nın eğitici oyunlarla, eğlence amaçlı videolarla, ödevlerini yapmak istemeleri ve sınavlarına bu şekilde hazırlanmak istemelerinin etkili olduğu düşünülmektedir. Mevcut çalışmada ÖDS hakkındaki öğrenci görüşlerinin, Tüysüz ve Çümen (2016) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla benzerlik gösterdiği saptanmıştır.

Çalışmaya katılan öğrenciler ÖDS'nin etkinliklerle uyumuna yönelik görüşlerinin farklılaştığı görülmüştür. Öğrenciler ÖDS'nin içerik benzerliği, konulara yönelik soruların varlığı ve konunun anlaşılmasını kolaylaştırma gibi özellikleri olumlu bulurken, soru türünün az olması ve etkinlik içerikli soruların az olmasını ise olumsuz olarak beyan etmişlerdir. Öğrencilerin bu şekilde düşünmelerinin altında yatan nedenler irdelendiğinde, öğrencilerin ÖDS sistemini

kullandıkları, farklı kaynaklardan etkinliklere ve sorulara baktıkları ile ilişkilendirilebilir.

Öğrencilerin, ÖDS'nin kullanımı hakkındaki görüşlerine baktığımızda ÖDS'nin kendilerine ders kaynağı olarak çok fayda sağlayacağını dile getirmişlerdir. ÖDS'nin ödevlerini daha düzenli takip etme noktasında fayda sağlayacağını aynı zamanda yeni nesil sorularının olmasını içerik zenginliği olarak görmüşlerdir. Öğrenciler aynı zamanda göz problemlerinden ve içeriğinin daha da zenginleştirilmesi gerektiğinden bahsetmişlerdir. Çalışmaya katılan öğrenciler ÖDS hakkında olumlu görüşlerinin yanı sıra olumsuz noktaları da beyan etmişlerdir. Öğrenciler, ÖDS'nin konuyu pekiştirdiği, kaynak oluşturduğunu, farklı soru görmeyi sağlama gibi faydalarını dile getirmişlerdir. Öğrencilerin bu şekilde görüş beyan etmelerinde, ÖDS'nin kendilerine sunmuş olduğu imkânlarının farkında olmaları ve bu sistemin derslerde kendilerine sağlamış olduğu fırsatların farkında olmaları ile açıklanabilir. Aynı zamanda öğrencilerin ders tekrarını sağlayarak konuyu etkili öğrenmeleri ve dersteki başarılarının artmasında da etkili olduğu düşünülmektedir. Buna karşın öğrencilerin ÖDS'nin bazı olumsuz noktalarını da dile getirmelerinde, onların bu sistemi aktif olarak kullanmalarından kaynaklı olabileceği ile ilişkilendirilebilir. Öğrencilerin farklı düşünmelerinde ve beklentileri olan kazanım temelli daha çok soru tipini görmek istemelerinde, çözmüş oldukları kaynaklardan daha farklı soru tipini görmelerinin etkili olduğu söylenebilir. Bu sistemde yer alan sorular, farklı öğrenci düzeyine hitap eden sorular olduğu için bu şekilde görüş beyan eden öğrencilerin akademik başarıları iyi düzeyde olması nedeniyle kendi perspektifinde bakmış olmasından da kaynaklanmış olabilir.

Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Tartışma

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan idarecilerin öğrenci-öğretmen destek sistemi hakkındaki görüşlerine baktığımızda ÖDS'nin özellikle öğrenci ile öğretmen arasındaki iletişimi olumlu etkileyeceğini dile getirmişlerdir. ÖDS'nin liselere giriş sisteminde yardımcı kaynak olarak kullanılabileceğini ve aynı zamanda daha düzenli ve disiplinli bir takibin oluşabileceğini belirtmişlerdir. EBA ile örtüşen ÖDS, derslerdeki bazı konuların soyut ve karmaşık olmasından dolayı, özellikle daha fazla soru çözümü olanağı sunarak öğrencilerin daha hızlı öğrenmelerini ve tekrar yapabilmelerini sağlayarak dersin daha zevkli hale gelmesine katkı sağlamaktadır.

İdarecilerin görüşlerine bakıldığında öğretmen ve öğrenci iletişiminin sağlıklı ve düzenli olmasında faydalı olacağının kanısına varmak mümkündür. Şimşek (2017) yaptığı çalışmada, EBA'daki uygulamaların görsel ve işitsel öğeler taşıması sayesinde öğrencilerin öğrenme sürecinde eğlenerek öğrenmelerinin, bilgilerin daha kalıcı olmasına yardımcı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu bulgular, mevcut çalışmanın elde ettiği sonuçlarla örtüşmektedir.

Araştırmaya katılan idareciler, ÖDS'nin aynı zamanda bilgiyi kolayca pekiştirme ve istenilen zamanda bilgiye ulaşabilme imkânını oluşturduğunu belirtmişlerdir. İdarecilerin böyle bir çıkarsama yapmalarında ÖDS'nin EBA platformunda olmasıyla ilişkilendirilebilir. Çiftçi ve Aydın'ın EBA hakkında öğretmenlerin görüşleri çalışmasında elde edilen veriler idarecilerin ÖDS hakkındaki görüşleri ile örtüşmektedir (Çiftçi ve Aydın, 2020).

Okul idarecilerinin ÖDS hakkında belirtmiş olduğu hususlardan bir tanesi de öğrenmeyi kolaylaştırdığı, motivasyonu sağladığı gibi olumlu durumlar olmuştur. İdarecilerin bu yaklaşımı ÖDS'ye kaynaklık yapan EBA platformunun uzaktan eğitime ihtiyaç duyulduğu zamanlarda eğitime sağladığı katkılarından dolayı olabilir. Nitekim Kurtde Fidan (2016) yapmış olduğu çalışmada EBA kullanımının öğrencilere sağladığı faydalarla ilgili yapılan değerlendirmelerde, genellikle EBA'nın daha fazla duyu organının devreye girmesini sağladığı, öğrenilen bilgilerin kalıcı hale gelmesine yardımcı olduğu, farklı ortamları deneyimleme fırsatı sunduğu, öğrenilenlerin somutlaşmasını sağladığı ve öğrenmeyi kolaylaştırdığını belirtmiştir. Benzer bir sonuca, Karatekin, Elvan ve Öztürk (2015) çalışmalarında da ulaşmışlardır. Bu çalışmalara göre, öğretmenler uzaktan eğitimi sağlayan FATİH projesinin çağın ihtiyaçlarına uygun bir proje olduğunu, etkili eğitim ve öğretimi desteklediğini, eğitimde teknoloji kullanımının özellikle bilgiye hızlı ve kolay erişim ile paylaşım açısından gerekli olduğunu, birçok fırsat sunduğunu ve kişisel gelişimi desteklediğini vurgulamaktadır. Elde edilen bu veriler, idarecilerin uzaktan eğitime katkı sağlayan ÖDS için yapmış oldukları yorumlarla örtüşmektedir.

Araştırmada idarecilerin dile getirdiği bir başka husus da ÖDS'nin içerik zenginliği olmuştur. Bu durum öğrencileri dersler hakkında istekli hale getirmelerine neden olmaktadır. İdarecilerin böyle bir yaklaşımı okulda bulundukları pozisyon gereği zaman zaman öğrencilerle bu sistemi

değerlendirmelerinden kaynaklanmış olabilir. EBA hakkında öğrencilerin görüşlerini inceleyen Tüysüz ve Çümen (2016) yapmış oldukları araştırmada elde edilen bulguları inceleme sonucunda, öğrenciler EBA web sitesinin konuları istekli hale getirdiğini, sınavlara hazırlanırken konu tekrarı için fayda sağladığını aynı zamanda konu anlatımı, eğitici oyun/etkinlikler, testler ve videolar bakımından sitenin ilgi çekici olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca sitenin başarılarını artırma, konu tekrarı yapma ve test çözmelerine katkı sağladığını ifade etmişlerdir. Yapılan bu değerlendirme idarecilerin ÖDS hakkındaki düşünceleriyle örtüşmektedir.

Bunun yanı sıra idareciler, ÖDS uygulamasında, her öğrencinin internet imkânının olmamasını sınırlılık olarak belirtmişlerdir. Bu sistemin ekran bağımlılığı ve göz problemleri gibi sağlık sorunlarını da beraberinde getirebilme olasılığını olumsuz durumlardan bazıları olarak dile getirmişlerdir.

İdareciler, ÖDS'nin EBA'nın bünyesinde bir sistem olduğunu belirterek dolayısıyla eğitim açısından aynı sonuçları ortaya çıkardıklarını dile getirmişlerdir. Çiftçi, Taşkaya ve Alemdar (2013) yaptıkları çalışmada öğretmen görüşlerinin, EBA'nın öğrenmeyi görsel desteklediği ve bilgiye ulaşımı kolaylaştırdığı şeklinde belirtmişlerdir (Lokumcu Başyigit, 2021). ÖDS'nin EBA'nın bir parçası olduğunu düşündüğümüzde bu çalışmanın sonucu ÖDS hakkında idarecilerin dile getirdikleriyle örtüşmektedir.

Öneriler

Bu bölümde öğrencilerin, öğretmenlerin ve idarecilerin ÖDS'nin kullanımı hakkında bulundukları yaklaşımlardan yola çıkarak ÖDS'nin eğitim sistemindeki yeri hakkında bazı öneriler yer almaktadır.

- Araştırmada, öğrencilerin ÖDS'nin kullanımı hakkındaki olumlu düşünceleri yer almaktadır. Bu yaklaşımları göz önünde bulundurarak MEB destekli bu sistemin devamlı güncel tutulması önerilmektedir.
- ÖDS hakkında belirtilen olumsuz durumların minimize edilmesi, yapılan eleştiriler doğrultusunda maksimum düzeyde verimliliğinin artırılması önerilmektedir.
- Uzaktan eğitimin daima söz konusu olduğu veya olacağı küresel dünyada eğitim sistemine yardımcı bir platform olarak ÖDS'nin ayakta tutulması önerilmektedir.
- Araştırmada öğretmenlerin ÖDS'yi ödevlendirme amaçlı olarak kullanması ön plana çıkmaktadır. Bu kapsamda ödevlendirmeyi daha da cazip kılmak için etkinlikler ve videolar destekli içeriğinin zenginleştirilmesi sağlanmalıdır.
- Mevcut eğitim öğretim sisteminde öğrencilere ek kaynak olarak da bir işlevselliğinin olduğu dile getirilmektedir. Bu durumu göz önünde bulundurduğumuzda ücretsiz bir internet kotası oluşturulması öğrenciler için faydalı olacaktır.

Kaynaklar

- Akdemir, Ö. (2011). Yükseköğretimimizde uzaktan eğitim. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (2), 69-71.
- Akdeniz, A. R., Bakırcı, H. ve Öztürk, M. (2017). Bilgisayar destekli öğretim uygulamalarının ortaokul öğrencilerinin bilimsel düşünme becerilerine etkisi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 611-639.
- Akpınar, E., Aktamış, H. ve Ergin, O. (2005). Fen bilgisi dersinde eğitim teknolojisi kullanılmasına ilişkin öğrenci görüşleri. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 4(1), 93–100.
- Aksoy, N. (2017). *EBA (Eğitim Bilişim Ağı)nın kullanım amacı, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri*. Sütçü İmam Üniversitesi: Yayınlanmış yüksek lisans tezi.
- Aktay, S. ve Keskin, T. (2016). Eğitim bilişim ağı (EBA) incelemesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2 (3), 27-44.
- Alabay, A. (2015). *Ortaöğretim öğretmenlerinin ve öğrencilerinin EBA (Eğitimde Bilişim Ağı) kullanımına ilişkin görüşleri üzerine bir araştırma*. İstanbul Aydın Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Anagün, Ş. S. ve Duban, N. (Edt) (2014). *Fen bilimleri öğretimi*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Arslan, E. (2022). Nitel araştırmalarda geçerlilik ve güvenilirlik. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 51: Özel sayı 1, 395-407.
- Bahçeci, F. ve Efe, B. (2018). Öğrencilerin eğitim bilişim ağı (EBA) sitesine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Journal of Theoretical Educational Science*, 11(4), 676-692.
- Barak, M. (2017). Science teacher education in the twenty-first century: A pedagogical frame work for technology-integrated social constructivism. *Research in Science Education*, 47(2), 283–303.
- Balaman, F. ve Hanbay Tiryaki, S. (2021). Corona virüs (covid-19) nedeniyle mecburi yürütülen uzaktan eğitim hakkında öğretmen görüşleri. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 52-84.

- Bengtsson, M. (2016). How to plan and perform a qualitative study using content analysis. *Nursing Plus Open*, 2, 8-14.
- Can, E. ve Ozan, C. (2021). Eğitim bilişim ağı (EBA): Covid-19 küresel salgınının yansımaları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(3), 1553-1595.
- Cavanaugh, C.S. (2001). The Effectiveness of Interactive Distance Education Technologies in K-12 Learning: A Meta-Analysis. *International Journal of Educational Telecommunications*, 7(1), 73-88.
- Tüysüz, C. ve Çümen, V. (2016). EBA ders web sitesine ilişkin ortaokul öğrencilerinin görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 9, sy 27/3, 278-96.
- Ceylan H. (2019). *Fen bilgisi öğretmenlerinin eğitim-öğretimde eğitim bilişim ağından yararlanmaya ilişkin görüşleri*. Trakya Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Chutte, A., Thompson, M., & Hancock B. (1999). *The McGraw-Hill handbook of distance learning*. New York: McGraw-Hill.
- Coşkunserçe, O., ve İşçitürk, G. B. (2019). Eğitim bilişim ağı (EBA) platformu hakkında öğrencilerin farkındalığının artırılmasına yönelik bir durum çalışması. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(1), 260-276.
- Çakmak, Ö. (2008). Eğitimin ekonomiye ve kalkınmaya etkisi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi* s.11, 33-41.
- Çelik, H., Baykal, N. B. ve Memur, H. N. K. (2020). Qualitative data analysis and fundamental principles. *Journal of Qualitative Research in Education*, 8(1), 379-406.
- Çiftçi, B. ve Aydın, A. (2020). Eğitim bilişim ağı (EBA) platformu hakkında fen bilimleri öğretmenlerinin görüşleri. *Türkiye Kimya Derneği Dergisi Kısım C: Kimya Eğitimi*.
- Çiftçi, S. ve Taşkaya, S. M. (t.y.). *The opinions of classroom teachers about fati project*.

- Çetin, K. ve Gülseren, H.Ö. (2003). Cumhuriyet dönemi eğitim stratejileri. *Milli Eğitim Dergisi*, sayı:160.
- De Jesus, S. N., & Conboy, J. (2001). A stress management course to prevent teacher distress. *International Journal of Educational Management*, 15(3), 131-137
- Demir, D., Özding, F. ve Ünal, E. (2018). Eğitim bilişim ağı (EBA) portalına katılımın incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 407-422.
- Demiray, U. (1999). Bir çağdaş eğitim modeli olarak uzaktan eğitim uygulaması. *Jandarma Dergisi*, 85, 46-52.
- Doğan, S. ve Koçak, E. (2020). EBA sistemi bağlamında uzaktan eğitim faaliyetleri üzerine bir inceleme. *Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (14), 111-124.
- Durkaya, F. ve Lokumcu, G. (2022). Eğitim bilişim ağının kullanımına yönelik fen bilimleri öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi (tekirdağ/çorlu örneği). *Fen Bilimleri Öğretimi Dergisi*,
- Durmuş, A. ve Eryılmaz Toksoy, S. (2022). EBA canlı ders uygulaması hakkında öğretmen görüşleri. *e- Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9, 299-312.
- Ekici, S. ve Yılmaz, B. (2013). FATİH projesi üzerine bir değerlendirme. *Türk Kütüphaneciliği*, 27(2), 317-339.
- Elitaş, T. (2017). *Uzaktan eğitim lisans sürecinde yeni iletişim teknolojileri*. Atatürk Üniversitesi uzaktan eğitim merkezi: Yayınlanmamış doktora tezi.
- Erensayın, E., ve Güler, Ç. (2017). EBA platformundaki ders materyallerinin eğitsel yazılım değerlendirme ölçütlerine göre değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 657-678.
- Gezer, M., & Durdu, L. (2020). Eğitim bilişim ağı (EBA) ile ilgili tezlerin sistematik analizi. *Başkent University Journal of Education*, 7(2), 393-408.
- Gökbulut, B. (2021). Uzaktan eğitim öğrencilerinin bakış açısıyla uzaktan eğitim ve mobil öğrenme. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 11(1), 160-177.
- Güldüren, C., Çetinkaya, L. ve Keser, H. (2016). Öğretmenler için bilgi güvenliği farkındalık ölçeği (BGFÖ) geliştirme çalışması. *Milli Eğitim Dergisi*, 216, 33-52
- İşman, A. (2008). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

- İşman, A., Buluş, B., ve Yüzüncüyıl, K. S. (2016). Sosyalleşmenin dijital dönüşümü ve dijital benliğin sunumu. *Trt Akademi*, 1(2), 608-619.
- Kaçan, A. ve Gelen, İ. (2020). Türkiye'deki uzaktan eğitim programlarına bir bakış. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 6 (1), 1-21. e-ISSN:2458-8628
- Kalemkuş, Fatih (2016). *Ortaöğretimdeki öğretmen ve öğrencilerin eğitim bilişim ağı (EBA)ya ilişkin görüşleri*. Master's Thesis. Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Karamustafaoğlu, O. ve Yaman, S. (2006). *Fen eğitiminde özel öğretim yöntemleri I-II*. 5. baskı, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Karatekin, K., Elvan, Ö. ve Öztürk, D. (2015). Sosyal bilgiler ve sınıf öğretmenlerinin fatih projesi hakkındaki düşünceleri, *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (18), 81-114.
- Kartal, M. (2017). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı (EBA) hakkındaki görüşleri*. Gaziosmanpaşa Üniversitesi: Yayımlanmamış yüksek lisans tezi
- Keçeci, G., ve Zengin, F. (2015). Ortaokul öğrencilerine yönelik fen ve teknoloji tutum ölçeği: Geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Turkish Journal of Educational Studies*, 2 (2) Türk-Jes 143, 1.
- Korkmaz, Ö. ve Kadirhan, M. (2020). EBA İçerikleriyle Harmanlanmış Öğretim Uygulamasının Öğrencilerin Fen Bilimleri Dersindeki Akademik Başarılarına ve Tutumlarına Etkisi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(1), 64-75.
- Kuloğlu, M. E., & Bay, E. (2019). İngilizce öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı (eba) kullanım durumlarının incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(224), 327-351.
- Kurtdede Fidan, N., Erbasan, Ö., Kolsuz, S. (2016). Sınıf öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı ndan (eba) yararlanmaya ilişkin görüşleri. *Journal of International Social Research*, 9(45), 626-626.
- Krefting, L. (1991). Rigor in qualitative research: the assessment of trustworthiness. *The American Journal of Occupational Therapy*, 45(3), 214-222.
- L. Briz-Ponce.,Pereira,A., Carvalho, L., Juanes-Mendez, J.A.,& García-Peñalvo F.J. (2017). Learning with mobile technologies – students' behaviour, *Computers in Human Behavior*, 72 (C), 612-620.

- Maxwell, J. A. (2012). *Qualitative research design: An interactive approach*. Sage
- Miles, B. M., & Huberman A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded source book*. California, USA: Sage Publications.
- Mulenga, E. M., & Marb n, J. M. (2020). Is COVID-19 the gateway for digital learning in mathematics education? *Contemporary Educational Technology*, 12(2), ep269.
- Nafsi, N. R. R., & Maryanti, R. (2022). Analysis of teacher skills in e-learning content development during distance learning during the Covid-19 pandemic. *ASEAN Journal for Science Education*, 1(1), 23-32.
- Oran, M. K., ve Karadeniz,  . (2007). İnternet tabanlı uzaktan eğitimde mobil  ğrenmenin rolü. *Akademik Bili im*, 31, 167-170.
- Perkins, D. N. (1985). The fingertip effect: How information-processing technology shapes thinking. *Educational Researcher*, 14(7), 11-17.
- Pizarro, R. E. (2010). The lived experince and perceptions of being a distance learner: a phenomenological study of a web-based education program in Latin America (web-Latina) (Doktora Tezi). *Las Cruces, New Meixico: New Mexico State University*.
- Saklan, H. (2017). *Bazı fen bilimleri  ğretmenlerinin eğitim bilişim ağı (EBA) hakkındaki görüşleri*. Gaziosmanpaşa Üniversitesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Simonson, M., Smaldino, S. E., Albright, M. ve Zvacek, S. (2012). *Teaching and learning at adistance: Foundations of distance education*. Boston: Pearson Education, Inc.
- Singleton, R., & Straits, B. (2005). *Approaches to social research*. Oxford University Press.
- Suba ı, M. ve Okumuş M.,(2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum  alı ması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 21, sy 2, s.419-26.
- Tanrıkulu, F. (2017). EBA'nın Türkçe dersi öğrenme alanlarını karşılama yeterliliğine yönelik  ğretmen görüşleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(3), 395-416.

- Timur, B., Yılmaz, Ş. ve İşseven, A. (2017). Ortaokul öğrencilerinin eğitim bilişim ağı (EBA) sistemini kullanmalarına yönelik görüşleri. *Asya Öğretim Dergisi (Asian Journal of Instruction)*, 5(1), 44-54.
- Tüysüz, C. ve Aydın, H. (2007). Web tabanlı öğrenmenin ilköğretim okulu düzeyindeki öğrencilerin tutumuna etkisi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(22), 73-84.
- URL1.(2019,0420).fatihprojesiwebsitesi: <http://fatihprojesi.meb.gov.tr> adresinden alınmıştır.
- URL 2. (2019, 04 17). eba web sitesi: www.eba.gov.tr adresinden alınmıştır.
- Uşun, S. (2006). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Uzun, S., & Uzunöz, A. (2022). Pandemide öğretmen olmak: sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim deneyimleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 8(1), 1-36. doi: 10.47615/issey.9898
- Ünal, B. B., ve Hastürk, G. (2018). Fen bilimleri dersinde eğitim bilişim ağı (EBA) kullanımının ortaokul öğrencilerinin akademik başarılarına etkisi. *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 4(7), 327-342.
- Yıkılmış, M. S. (2020). Nitel araştırmalarda e-görüşme tekniği. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 22, sy 1,s. 183-97.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EK-A: Etik Beyanı

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada,

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

27/12/2024

Rıdvan DEMİR

LİSANSÜSTÜ TEZ ORJİNALLİK RAPORU

03/01/2025

Tez Başlığı / Konusu

Öğretmenlerin Öğrencilerin Ve İdarecilerin Öğrenci-Öğretmen Destek Sisteminin Kullanımı Hakkındaki Görüşleri

Yukarıda başlığı/konusu belirlenen tez çalışmamın Kapak sayfası, Giriş, Ana bölümler ve Sonuç bölümlerinden oluşan toplam 50 sayfalık kısmına ilişkin, 03/01/2025 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından **ithenticate** intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezin benzerlik oranı **%19** (Yüzde ondokuz) dır.

Uygulanan Filtreler Aşağıda Verilmiştir:

- Kabul ve onay sayfası hariç,
- Teşekkür hariç,
- İçindekiler hariç,
- Simge ve kısaltmalar hariç,
- Gereç ve yöntemler hariç,
- Kaynakça hariç,
- Alıntılar hariç,
- Tezden çıkan yayınlar hariç,
- 7 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit match size to 7 words)

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Lisansüstü Tez Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılmasına İlişkin Yönergeyi İnceledim ve bu yönergede belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içemediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

03/01/2025

Rıdvan DEMİR

Adı Soyadı : Rıdvan DEMİR
Anabilim Dalı : Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi
Bilim Dalı : Fen Bilgisi Eğitimi
Statüsü : Y. Lisans ☐ Doktora ☐

DANIŞMAN

Doç. Dr. Hasan BAKIRCI

03/01/2025

ENSTİTÜ ONAYI

U Y G U N D U R

...../...../20....

Refik GÜRBÜZKOL

Enstitü Sekreteri